



Europska  
komisija

# PANORAMA

ZIMA 2016. / Br. 59

## Doprinos EU-a jača globalni program UN-a za gradove

REGIJA GRAND  
EST KORISTI  
I IZAZOVI ZA  
NOVU FRANCUSKU  
REGIJU



OKVIR  
NADLEŽNOSTI  
PRUŽA POTPORU  
UPRAVLJANJU  
FONDOM

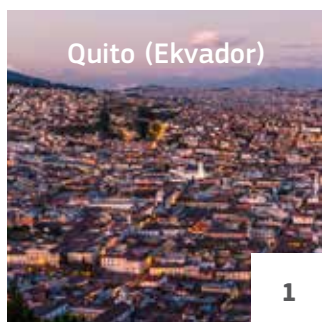


Regionalna  
i urbana politika



# PANORAMA

UVODNI ČLANAK.....	03	AKADEMSKO PODUZETNIŠTVO U POLJSKOJ.....	24
GRADOVI EU-A KAO PREDVODNICI.....	04	UOKVIRENO: POBJEDNICI FOTONATJEČAJA EIMR.....	25
TOČKE PODATAKA: 1 – OTVORENA PODATKOVNA PLATFORMA.....	08	STRATEŠKA ULOGA REGIJE GRAND EST U EU-U.....	28
POVJERENICA CREȚU PREDVODI DELEGACIJU EU-A U QUITU.....	10	REGIJA BALTIČKOG MORA PROMATRA OBZOR.....	36
EX-POST OCJENJIVANJE KOHEZIJSKE POLITIKE.....	16	OKVIR NADLEŽNOSTI.....	38
EUROPSKI TJEDAN REGIJA I GRADOVA 2016. OSTAVLJA DOBAR DOJAM.....	18	KARTA: INDEKS DRUŠTVENOG NAPRETKA NA REGIONALNOJ RAZINI.....	40
DOBITNICI NAGRADE REGIOSTARS POZDRAVLJAJU PUBLIKU.....	20	MJERILO ZA ČISTI PRIJEVOZ.....	42
RUMUNJSKA I NIZOZEMSKA: RIS3 SURADNJA U PRAKSI.....	22	PROJEKTI IZ GRČKE I NIZOZEMSKE.....	44
PAMETAN PRISTUP U TOSKANI.....	23	RAZGOVOR S ENRICOM ROSSIJEJEM.....	46
		NOVOSTI UKRATKO.....	48
		PROGRAM.....	51



1



18



20



29

## U ovom izdanju...

Dobro došli u izdanje zima 2016. *Panorame*. Glavni prošireni prikaz u ovom izdanju uključuje sudjelovanje EU-a na konferenciji Habitat III, koja je nedavno održana u Quito u Ekvadoru, a koja je omogućila razmjenu iskustava o održivom urbanom razvoju iz svih dijelova svijeta. Napravili smo pregled ovogodišnjeg uspješno provedenog Europskog tjedna regija i gradova, otkrivamo neke od glavnih zaključaka *ex-post* ocjenjivanja razdoblja financiranja 2007. – 2013. I veselimo se budućnosti Strategije za Baltičko more. Detaljan pregled jedne od regija EU-a obuhvaća novo stvorenu regiju u Francuskoj Grand Est, uključuje razgovore s predsjednikom regije i povjericama Europske komisije Crețu i Thyssen te donosi i nedavno uspješno završene projekte. Odjeljak Svojim riječima uključuje priloge iz Poljske, Italije, Rumunjske i Nizozemske.

Naš odjeljak Projekti uključuje priloge iz Grčke i Nizozemske, a razgovor donosi detaljan pregled projekta prijevoza u južnoj baltičkoj regiji. Pronaći ćete i plakat s najboljim fotografijama natječaja Europa u mojoj regiji.

Ana Paula Laissy

**ANA-PAULA LAISSY**

Voditeljica komunikacijskog odjela, Glavna uprava za regionalnu i urbanu politiku, Europska komisija

## UVODNI ČLANAK

Ovo je posljednje izdanje časopisa *Panorama* u 2016. Tako je, vrijeme je da zastanemo, osvrnemo se na godinu koja je iza nas i promotrimo 2017. kroz prizmu regionalne politike.

Kada se osvrnemo 12 mjeseci unatrag, jasno možemo vidjeti niz prekretnica, ali želim istaknuti samo tri.

Prva je iskrena, istinska ocjena postignuća regionalne politike za razdoblje financiranja 2007. – 2013. To je nedvojbeno bilo najteže razdoblje u povijesti Europske unije iz gospodarskih i političkih razloga. Međutim, ocjenjivanjem razdoblja svakako se dolazi do zaključka da je regionalna politika predstavljala slamku spasa za mnoge države članice pogođene proračunskim krizama. Zahvaljujući našoj politici milijun ljudi pronašlo je zaposlenje unatoč krizi, pružili smo potporu tisućama europskih malih i srednjih poduzeća i poboljšali život milijunima Europljana zahvaljujući ulaganjima u pristup osnovnim uslugama kao što je na primjer čista voda.

U kontekstu najteže gospodarske i financijske krize u proteklih 80 godina kohezijska politika pružila je ključan izvor javnog ulaganja.

Nadalje, posebno sam sretna i ponosna na naš prijedlog da odustanemo od obveze sufinanciranja za korisnike u svrhu obnove područja pogođenih prirodnim katastrofama. Dodana vrijednost EU-a i ovdje je jasna i vidljiva.

Kao treće, blisko smo surađivali s državama članicama i regijama kako bismo uspješno završili ulaganja iz razdoblja 2007. – 2013. te na čvrstim temeljima pokrenuli nova. Dodeljeno je više od 120 milijardi EUR za određene projekte, a koji će pridonijeti poboljšanju života građana diljem Unije.

Ipak, naš najveći izazov u 2017. neće biti učinkovitost regionalne politike, već uvjeriti ljude u to. Regionalna politika mora poboljšati situaciju, ali jednako je važno da ju je potrebno doživljavati na takav način!



U 2017. suočit ćemo se s izazovom i pokušat ćemo si zadati prioritete koji će zahtijevati financijske resurse uz proračune EU-a, a koji se vjerojatno neće povećavati. Nadalje, morat ćemo pronaći način da riješimo problem sukobljenih potreba: pojednostavnjenje pristupa sredstvima iz regionalnih fondova, posebno za male korisnike, istodobnim očuvanjem novca poreznih obveznika i ubrzanjem reakcije na događaje kao što su prirodne katastrofe.

Budimo iskreni, u 2017. regionalna politika bit će pod pritiskom, trpjet će kritike, a neki će možda i reći da je vrijeme za prelazak na druge oblike politike.

Ipak, regionalna politika funkcionira! Diljem cijele Europe. I mi to znamo.

Međutim, nalazimo se u vrtlogu društvene i tehnološke revolucije pa se stoga moramo prilagoditi promjenama. To je ujedno i pitanje komunikacije: kako doprijeti do 500 milijuna Europljana čije povjerenje u institucije i tradicionalne medije opada? Koje nam poruke, riječi i instrumenti trebaju?

Tijekom 2017. časopis *Panorama* izvješćivat će vas o ovim i drugim pitanjima. Zasada u ovom izdanju možete pročitati više o ocjeni razdoblja 2007. – 2013. U odnosu na stvaranje radnih mjesta, potpore za poduzeća, prijevoz i borbu protiv klimatskih promjena.

Vrlo je važno građanima EU-a prenijeti dobre vijesti kako bi mogli detaljno shvatiti do koje mjere kohezijska politika ostvaruje dugoročna poboljšanja u životima svih nas.

Želim da vam 2017. bude najbolja godina u životu.

**CORINA CREȚU**

*Europska povjerenica za regionalnu politiku*

# Europski gradovi predvodnici

Na temelju najnovijeg izvješća vidljivo je da europski gradovi imaju važnu ulogu u prelasku na inovativniju, uključiviju i održiviju budućnost.



Rezultati novog Izvješća o stanju u europskim gradovima dokazuju da europski gradovi imaju dvostruko veću gustoću naseljenosti u odnosu na američke gradove. Gradovi u Africi, Aziji i Latinskoj Americi mnogo su gušće naseljeni, no neovisno o tome postoji vjerojatnost da će se širiti kada postanu bogatiji i kada im se poboljša infrastruktura. U pogledu potreba za energijom u budućnosti, ključno je pitanje mogu li gradovi održati gustoće na dovoljno visokim razinama kako bi se pružila potpora učinkovitom javnom pri-

jevozu, hodanju i vožnji biciklom. Mnogi europski gradovi pružaju dobre primjere kako je to moguće ostvariti.

Europski gradovi imaju nekoliko izrazitih geografskih značajki. Gradovi, osobito glavni gradovi, imaju tendenciju bržeg rasta u usporedbi s ostatkom zemlje. Privlače više radno sposobnog stanovništva koje traži viši obrazovni stupanj ili bolje radno mjesto. Ljudi koji su rođeni izvan EU-a teže odlasku u gradove, osobito u velike gradove u zapadnoj Europi.

Europski gradovi daju velik gospodarski doprinos te stvaraju veći BDP i rast zaposlenosti. Na primjer, od 2000. U gradovima je stvoreno devet milijuna radnih mjesta, dok na drugim područjima nije otvoreno niti jedno. U gradovima vlada i veća stopa zaposlenosti. Gradovi su produktivniji i inovativniji, a njihovi su stanovnici obrazovaniji.

U gotovo svim zemljama glavni grad ostvaruje najbolje rezultate. U nekim zemljama čini se da ostvaruje pretjerano dobre rezultate u odnosu na ostale gradove koji imaju prestabe rezultate. Čini se da su neki gradovi zapeli u zamci srednjeg dohotka, što znači da se neuspješno natječu s gradovima s visokim dohotkom i suočavaju se s rastućom konkurencijom u obliku gradova s niskim dohotkom.

## Životni standardi

Društveno gledano, europski gradovi odraz su različitosti. U istočnim državama članicama EU-a gradovi imaju niže stope nezaposlenosti, siromaštva i isključenosti. U nekim zapadnim državama članicama EU-a imaju više stope neza-



“Objava Izvješća o stanju u europskim gradovima urbanim praktičarima na europskoj i nacionalnoj razini daje izvrstan pregled stanja u europskim gradovima i mjestima. Štoviše, zahvaljujući ovom izvješću europski gradovi mogu se međusobno usporediti. Svaki gradonačelnik trebao bi imati ovo izvješće!”

Jan Olbrycht, zastupnik u Europskom parlamentu i predsjednik Međuskupine URBAN



“*Analize u ovoj publikaciji potkrijepljene su mnoštvom novih podataka, a dokazuju da su europski gradovi predvodnici u utiranju novih putova kad je riječ o gospodarstvu, zaštiti okoliša i upravljanju.*”

Joan Clos, glavni podtajnik Ujedinjenih naroda i izvršni direktor Programa Ujedinjenih naroda za ljudska naselja (UN-Habitat)

poslenosti unatoč koncentraciji dostupnih radnih mjesta. Ta je različitost odraz neusklađenosti, iako bi diskriminacija također mogla imati ulogu jer stanovnici gradova rođeni izvan EU-a imaju mnogo niže stope zaposlenosti.

Međutim, stanovanje je područje koje predstavlja uzrok zabrinutosti. Stanovanje u gradovima manje je i skuplje, što dovodi do skućenih uvjeta života za rastući broj kućanstava. Mnogi stanovnici gradova s visokim dohotkom navode da je teško pronaći dobro stanovanje po razumnoj cijeni. Srećom, gradovi diljem EU-a bolji su u području obrazovanja i osposobljavanja, što može ljudima pomoći da pronađu bolje plaćeno radno mjesto. Izgradnja (povoljnijeg) stanovanja u gradovima u kojima vlada velika potražnja pomogla bi smanjenju siromaštva.

Prijevoz je stalan izvor zabrinutosti za gradove kojima su prometni čepovi i zagađenje visoko na listi političkih prioriteta. Unatoč tome pružaju mnoge koristi za mobilnost. Zbog malih udaljenosti do različitih odredišta hodanje i vožnja biciklom predstavljaju realistične alternative vožnji. Koncentracija stanovništva i grupiranje odredišta omogućuju učinkovitost usluge javnog prijevoza.

Međutim, gradovi nemaju automatski visok udio niskouglične mobilnosti. Moraju omogućiti praktičnost, učinkovitost i sigurnost kako bi potaknuli veći broj ljudi da se koriste navedenim prijevoznim sredstvima. Nadalje, gradovi bi mogli htjeti uvesti politike kao što je naplaćivanje ulaska u centar grada ili više cijene parkiranja u centru grada kako bi se smanjila količina prometa. To bi također donijelo korist u obliku poboljšanja kvalitete zraka, što i dalje predstavlja opasnost za zdravlje u mnogim gradovima i nije u skladu s direktivama EU-a o kakvoći zraka.

Gradovi su učinkovitiji u pogledu resursa od mjesta, predgrađa i ruralnih područja. Promatrano prema glavi stanovnika, upot-

rebjavaju manje zemljišta i zahtijevaju manje lokalnih cesta, što predstavlja znatnu uštedu troškova u smislu ulaganja i održavanja. Upotreba zemljišta po glavi stanovnika u većini se gradova povećala, ali više od polovine gradova s rastućim stanovništvom smanjilo je količinu upotrebe zemljišta po stanovniku.

## Planiranje unaprijed

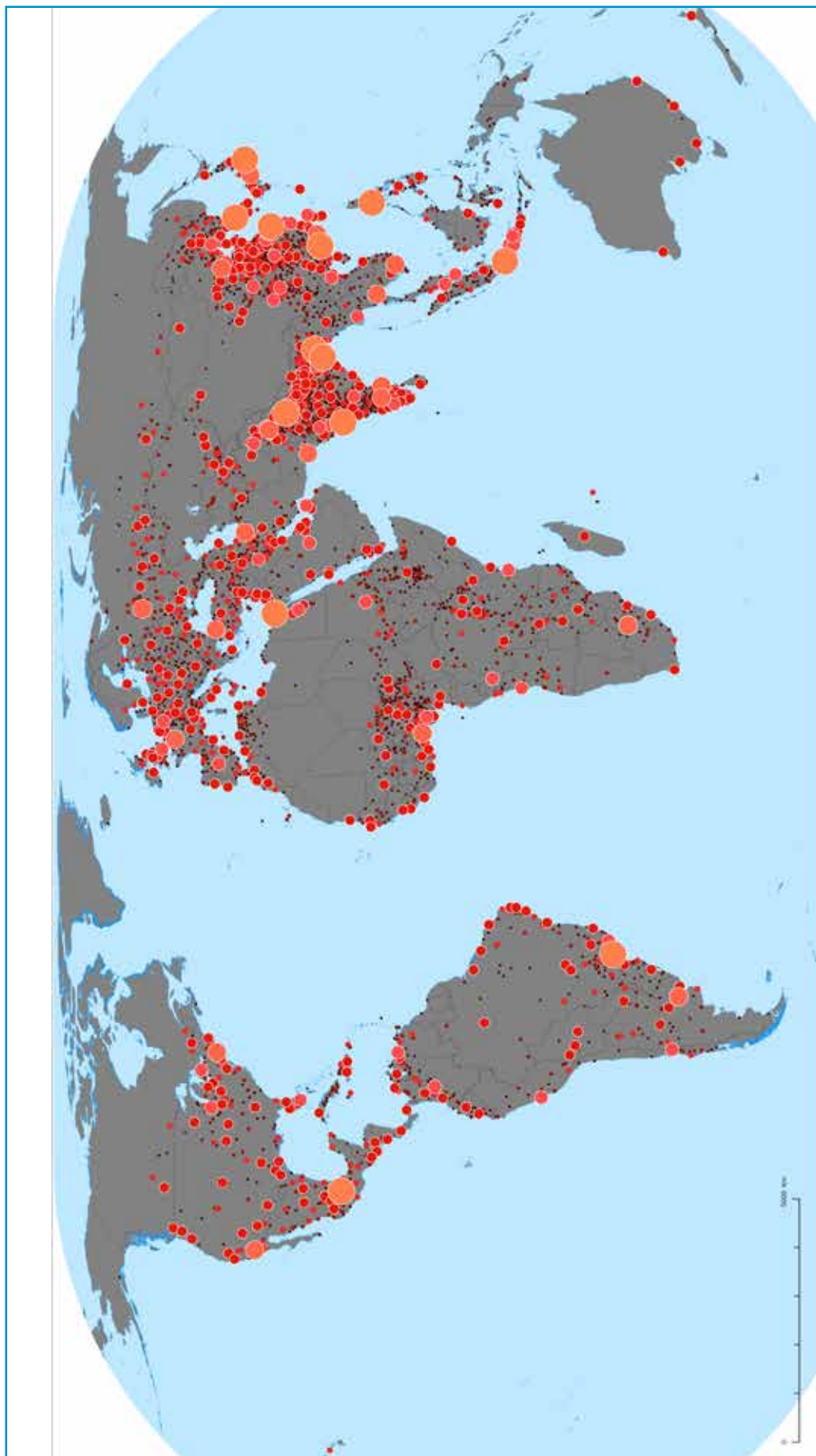
Gradovi se sve više usredotočuju na klimatske promjene. Mnogi gradovi u EU-u potpisali su Sporazum gradonačelnika i obvezali se na 20-postotno smanjenje emisija stakleničkih plinova do 2020. Gradovi sve više upotrebljavaju prirodna rješenja koja mogu učinkovito pridonijeti ostvarivanju višestrukih ciljeva. Na primjer, zeleni krovovi mogu pomoći smanjiti utjecaj valova vrućine, prikupljanje vode koja istječe te smanjiti potrebu za rashlađivanjem.

U većini zemalja lokalne vlasti, uključujući gradove, imaju veću ulogu u politici nego regije. Međutim, zbog rasta broja stanovnika i bolje prometne povezanosti i komunikacije utjecaj grada danas prelazi administrativne granice. To znači da upravljanje gradovima mora prijeći na metropolitansko područje kako bi se udovoljilo tržištima rada i nekretnina i upravo zato mnoge zemlje eksperimentiraju s različitim sustavima upravljanja metropolitanskim područjima.

Gradovima je potrebno dovoljno autonomije i resursa, jasno utvrđen proces donošenja odluka, potpora građana i, moguće, izravno izabrani gradonačelnik. Iako se autonomija gradova povećala tijekom protekla dva desetljeća, gospodarska kriza rezultirala je smanjenjem javnog ulaganja i udjela javnog ulaganja kojim upravljaju lokalne vlasti.

To je izvješće izrađeno kako bi se pružila potpora Programu EU-a za gradove i globalnom Novom programu za gradove





**Urbani centri u svijetu prema veličini stanovništva, 2015. Stanovnici**

- 100,000 - 250,000
- 250,000 - 500,000
- 500,000 - 1,000,000
- 1,000,000 - 5,000,000
- 5,000,000 - 10,000,000
- 10,000,000 - 20,000,000
- > 20,000,000

Izvor: ZIC (GHS – POP Globalni model nase[ia])



“*Objavom ovog izvješća želimo promijeniti sliku o gradovima kao izvora problema u mjesta koja imaju potencijal.*”

Corina Crețu, Europska povjerenica za regionalnu politiku

donesenom tijekom konferencije UN-a Habitat III u Quitu (vidi stranicu 10.) Zajednički su ga pripremili Glavna uprava Europske komisije za regionalnu i urbanu politiku i UN-Habitat.

Pokazatelji koji su upotrijebljeni u izvješću mogu se vidjeti i moguće im je pristupiti na [novoj platformi koji je izradio Zajednički istraživački centar Europske komisije](http://urban.jrc.ec.europa.eu). Platforma olakšava pronalazak usporedivih pokazatelja za europske gradove i pomaže im da uče jedni od drugih.

Platformi je moguće pristupiti na adresi <http://urban.jrc.ec.europa.eu>

[Izvješće o stanju u europskim gradovima](http://ec.europa.eu/cities-report) objavljeno je u Bruxellesu tijekom nedavno održanog Europskog tjedna 12. listopada, a predstavljeno je na UN-ovoj konferenciji Habitat III u Quitu.

Izvješće je moguće preuzeti na adresi <http://ec.europa.eu/cities-report>

#### SAZNAJTE VIŠE

<http://europa.eu/!MY73Dq>

## RAZVOJ GLOBALNE DEFINICIJE GRADOVA I NASELJA KOJA SE TEMELJI NA LJUDIMA

Gradovi žele učiti jedni od drugih. Kako je navedeno u Novom programu EU-a za gradove, pomoglo bi donošenje globalne definicije. Jedino primjenom takve definicije možemo odgovoriti čak i na najjednostavnija pitanja kao što je ono zašto grad ima veću populaciju. Nadalje, mnogi pokazatelji ciljeva UN-a za održivi urbani razvoj vrlo su osjetljivi u odnosu na određivanje granica grada. Na primjer, pristup javnom prijevozu i onečišćenje visoki su u centru grada, dok su te razine mnogo niže u predgrađima. To znači da će, ako granice grada isključe predgrađa, pokazatelji biti mnogo viši nego u potonjem slučaju. Zbog toga je EU u suradnji s Organizacijom za gospodarsku suradnju i razvoj (OECD) i Svjetskom bankom posvećen razvijanju takve definicije.

Srećom, nije potrebno krenuti od nule. Skupa s OECD-om EU je razvio definiciju grada EU-OECD. Nadalje, EU je stvorio inačicu kojom se također definiraju manja naselja, a koja se smatraju stupnjem urbanizacije. Svjetska banka već je testirala stupanj urbanizacije i o rezultatima raspravljala s višestrukim zemljama i koje ne uključuju EU i OECD.

Prilikom pripreme konferencije Habitat III Zajednički istraživački centar razvio je novu globalnu ljestvicu i primijenio stupanj urbanizacije. Rezultate za 1975., 1990., 2000. i 2015. moguće je vidjeti i besplatno preuzeti s poveznice <http://ghsl.jrc.ec.europa.eu>. Često navođeni podaci UN-ova Razvoja urbanizacije u svijetu, a koji se temelje na nacionalnim definicijama, mogu zapravo biti poprilično iskrivljeni. Na primjer, kombinacija nacionalnih definicija Afriku definira kao područje sa samo 40 % urbanog dijela, dok usklađena definicija navodi 80 %.

Sljedeći koraci ove posvećenosti jesu predstaviti ove rezultate i raspraviti o njima sa mnogim različitim partnerima te na temelju povratnih informacija usavršiti metodu i Ujedinjenim narodima predložiti globalnu definiciju gradova i naselja, temeljenu na ljudima.

# TOČKE PODATAKA: 1 – OTVORENA PODATKOVNA PLATFORMA

POSTOJI LI NEKA TEMA O KOJOJ BISTE ŽELJELI DA SE GOVORI U BUDUĆIM *OBJAVAMA U TOČAKA* PODATAKA *PANORAME*?

POSTOJI LI SKUP PODATAKA ZA KOJI BISTE ŽELJELI DA GA POSTAVIMO NA OTVORENU PODATKOVNU PLATFORMU ESI FONDOVA?

Ako postoji, pošaljite e-poruku na adresu: REGIO-EVAL@ec.europa.eu

## ESI fondovi i otvoreni podaci ... novo doba

The screenshot shows the homepage of the 'EUROPEAN STRUCTURAL AND INVESTMENT FUNDS DATA' platform. At the top right, there are links for 'About', 'Legal Notice', 'Cookies', 'Contact', and 'Search'. The main header features the European Commission logo and the text 'EUROPEAN STRUCTURAL AND INVESTMENT FUNDS DATA'. Below this is a navigation bar with 'HOME' selected, and other options: 'EXPLORE EU DATA', 'EXPLORE BY THEME', 'EXPLORE BY COUNTRY', and 'EXPLORE BY FUND'. The main content area has a large heading: 'European Structural and Investment Funds (ESI Funds) - explore our data'. At the bottom of this area are four buttons: 'EU LEVEL' (blue), 'THEME' (red), 'COUNTRY' (green), and 'FUND' (grey).

Dobro došli u prvi redoviti ciklus članaka časopisa *Panorama*, koji se bavi različitim aspektima podataka. Tim ćemo člancima nastojati razjasniti prirodu dostupnih podataka o programima ESI fondova i kako ih je moguće iskoristiti za stvaranje strukturiranih informacija i bolje razumijevanje načina djelovanja politike. U nastavku dajemo profil Otvorene podatkovne platforme ESI fondova.

Reforme u okviru programa za razdoblje 2014. – 2020. uključivale su i obvezu dostavljanja Komisiji strukturiranih financijskih i indikativnih podataka preko zajedničkog informatičkog sučelja „SFC2014”. Korist od takvog mukotrpnog rada sada se odražava u Otvorenoj podatkovnoj platformi ESI fondova koja sadržava detaljne strukturirane podatke o 533 programa.

Komisija postupno povećava količinu i opseg dostupnih podataka. Prednost je dana skupovima podataka kojima su pružene standardne informacije za svih pet ESI fondova. Od pokretanja platforme u prosincu 2015., koja je uključivala skupove podataka



o planiranom financiranju i indikativnim ciljevima za razdoblje 2014. – 2020., već je dva puta izvedeno značajno ažuriranje platforme:

- **srpanj 2016.:** ažuriranje planiranog financiranja kako bi se njime odrazili svi doneseni programi te otvaranje posebnih stranica na kojima se vizualizira svih 533 programa (do kojih je moguće doći preko stranica za neku zemlju);
- **prosina 2016.:** prve informacije o izvršenju financiranja i napretku prema zajedničkim indikativnim ciljevima.

**Platformu treba istražiti na internetu kako bi se u potpunosti spoznalo bogatstvo podataka. Navodimo neke savjete kako biste ostvarili najveću korist od nje:**

- **vizualizacije na zaslonu** prikazuju prethodno definirane prezentacije koje se temelje na skupovima podataka. Skupovima podataka dobivaju se detaljniji detalji i omogućavaju alternativne analize i vizualizacije;
- **u katalogu na početnoj internetskoj stranici** navodi se cjeloviti popis skupova podataka i dijagrama koje je moguće filtrirati i istražiti. Skupovi podataka koji pokreću vizualizacije – „Pojediniosti o financiranju u okviru ESI fondova za razdoblje 2014. – 2020.” i „Pojediniosti o rezultatima ostvarenim u okviru ESI fondova za razdoblje 2014. – 2020.” – dostupni su na tome mjestu uz druge skupove podataka za razdoblje 2014. – 2020. I 2007. – 2013.;

- platforma – koju ugošćuje SOCRATA (poduzeće specijalizirano za vizualizaciju podataka i analitičke alate za otvaranje državnih podataka) – pruža **softverske alate preko kataloga** za stvaranje vizualizacija po mjeri, preuzimanje ili umetanje vizualizacija podataka u vašu vlastitu internetsku stranicu;
- stranice **često postavljanim pitanjima** i **uvodni videozapis** dostupni su na početnoj stranici pod gumbom „O” u izborniku zaglavljiva i podnožja.

Države članice obaviještene su da će se podaci koje one dostave javno objaviti te stoga one imaju važnu ulogu u osiguravanju njihove kvalitete i pouzdanosti. Očekujemo da će se upotrebom otvorenih podataka o izradi i provedbi programa pojačati transparentnost i vjerodostojnost te izraditi podloga za raspravu o ukupnoj učinkovitosti politike i određenih programa. ■

## SAZNAJTE VIŠE

Otvorena podatkovna platforma ESI fondova:

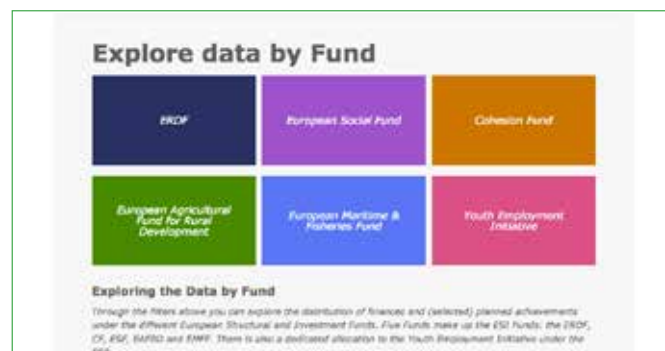
<https://cohesiondata.ec.europa.eu/>

Katalog skupova podataka, dijagrama itd.:

<https://cohesiondata.ec.europa.eu/browse>

Često postavljana pitanja:

[http://ec.europa.eu/regional\\_policy/en/faq/about\\_open\\_data/](http://ec.europa.eu/regional_policy/en/faq/about_open_data/)





# POVJERENICA CREȚU PREDVODI DELEGACIJU EU-A U QUITU

**Konferencija Habitat III o održivoj urbanizaciji uspješno je privedena kraju donošenjem Novog programa za gradove, 20 godina duge strategije Ujedinjenih naroda za promišljanje o načinu na koji izgrađujemo, upravljamo i živimo u svojim gradovima.**

**G**otovo 170 zemalja 20. listopada jednoglasno je donijelo Novi program za gradove, 20 godina dugu strategiju Ujedinjenih naroda o održivoj urbanizaciji. Corina Crețu, povjerenica za regionalnu politiku, predstavljala je Europsku uniju kao predsjednica delegacije na događaju koji je posjetilo 30 000 ljudi iz 167 zemalja, uključujući 10 000 sudionika diljem svijeta. Organizatori konferencije Habitat III obznani su da je to bilo najveće sudjelovanje lokalnih tijela, civilnog društva i drugih dionika na konferenciji UN-a ikad zabilježeno.

Nacrt dokumenta Novi program za gradove donesen je na završetku konferencije Habitat III održane u Quitu u Ekvadoru od 16.–20. listopada. Treća konferencija Ujedinjenih naroda o stanovanju i održivom razvoju bila je prva provedbena konferencija nakon donošenja Programa održivog razvoja do 2030. Iako je donošenje Programa do 2030. U rujnu 2015. smatrano prekretnicom, zadaće koje predstavljaju najveći izazov tek predstoje: provedba će biti stvarno iskušenje, a Habitat III predstavlja važnu prekretnicu u pogledu pomaka s predanosti na djelovanje.

U skladu s Rezolucijom 66/207 Opće skupštine Ujedinjenih naroda (OSUN) te ciklusom u trajanju od dva desetljeća, OSUN je 2011. odlučio sazvati konferenciju Habitat III u nastojanju ponovnog oživljavanja svjetske predanosti održivoj urbanizaciji.

## **Stvarna provjera**

Cilj konferencije bio je osigurati obnovljenu političku predanost održivom urbanom razvoju, procijeniti dosadašnja postignuća, riješiti siromaštvo i utvrditi i riješiti nove izazove i izazove u nastajanju. Unutar same rezolucije odlučeno je da bi rezultat konferencije Habitat III trebao biti sažet, usmjeren, napredan dokument usmjeren na djelovanje te da bi trebao biti uspostavljen pripremni odbor i ured za pripremu događaja. U uredu su radile četiri države članice EU-a, tj. Francuska, Češka Republika, Njemačka i Slovačka.

Novim programom za gradove usmjeravat će se politike i financiranje urbanog razvoja sljedećih 20 godina. To će predstavljati temelj provedbe i lokalizacije Programa za održivi razvoj do 2030. I drugih programa reformi iz 2015. koje predstavljaju prekretnicu, osobito Pariški sporazum.

Jednako će tako osigurati poticaj u provedbi 11. cilja održivog razvoja kojim se zahtijevaju „uključivost, sigurnost, otpornost i održivost gradova i ljudskih naselja”, kao i drugi ciljevi i zadaće Programa do 2030. Novim programom za gradove nastojat će se izgraditi odnos između urbanizacije i održivog razvoja koji za oboje predstavlja korist.





## Duh EU-a

Od siječnja 2015. pripremom zajedničkog stajališta za EU i njegove države članice upravlja se u Radnoj skupini za pripremu međunarodnih konferencija o razvoju. Glavna uprava za regionalnu i upravnu politiku predvodila je i upravljala procesom zajedno s Glavnom upravom za međunarodnu suradnju i razvoj i Europskom službom za vanjsko djelovanje (ESVD) radeći s ostalim predmetnim glavnim upravama.

Bila je to odlična primjena unutarnje koordinacije među službama Komisije i državama članicama koje su, zatim i naknadno, tijekom izazova osmislile nekoliko koraka i izradile snažan timski duh koji odgovara onome EU-a. Time je EU-u omogućeno da bude jedan od ključnih igrača u pregovaračkom postupku te da osigura da se njegov položaj snažno odražava u Novom programu za gradove.



Doprinos koji je EU-a dao konferenciji Habitat III i njezinom završnom dokumentu „Novi program za gradove” temelji se na zajedničkoj predanosti ostvarenju sveobuhvatnog cilja održivog urbanog razvoja, istovremeno uzimajući u obzir načela supsidijarnosti i proporcionalnosti. Oblikuje ga deset prioriteta Europske komisije i zajednički rad s državama članicama EU-a na Programu EU-a za gradove, kao i znanje prikupljeno u urbanom razvoju. U tom će pogledu Program Europske unije za gradove biti ključan mehanizam EU-a za ostvarivanje Novog programa za gradove.

Vizija EU-a o budućnosti globalnog Novog programa za gradove temelji se na razumijevanju važnosti integriranog pristupa urbanim područjima usmjerenog na konkretna područja, zajedno s dugoročnom vizijom, za promicanje socijalno uključivih i sigurnih, otpornih gradova pod dobrim vodstvom i s dostatnim sredstvima, a koji su ekološki održivi kao i gospodarski uspješni.

Tim se pristupom uzima u obzir raznolikost gradova i njihov širi teritorijalni kontekst te se promiču veze između urbanog i ruralnog kako bi se pridonijelo cilju teritorijalne kohezije Unije. U svim nastojanjima potrebno je istaknuti poštivanje i zaštitu ljudskih prava i rodne ravnopravnosti, kao i šire sudjelovanje marginaliziranih i ranjivih skupina, što je preduvjet ostvarivanju uključivog održivog razvoja.

Nadalje, priznavanje središnje uloge koju imaju kultura, očuvanje i promicanje kulturne i prirodne baštine, zajedno s dostupnosti javnih prostora, što je temeljni uvjet za sudjelovanje i vlasništvo svih u ostvarivanju tih ciljeva, dio su ovoga pristupa.

## Dobro upravljanje

Stvarna dodana vrijednost koju je vizija EU-a dala globalnoj raspravi bila je važnost dobrog urbanog upravljanja kao ključnog aspekta u ostvarenju održivog urbanog razvoja te, osobito, uloga lokalnih tijela i dionika. EU i njegove države članice uvjeravale su da su za održivi urbani razvoj potrebne institucije na nacionalnoj i lokalnoj razini koje su legitimne, učinkovite, odgovorne i transparentne. One jednako tako moraju slijediti uključive i participativne postupke donošenja odluka koje se temelje na dokazu u višerazinskom sustavu upravljanja s dobrom upravom i više sudionika.



Osim toga, učinkovitim lokalnim upravljanjem znatno se doprinosi jačanju demokracije i osnaživanju građana. Stajalište EU-a u pogledu uloge lokalnih tijela i civilnog društva, koji očito nisu bili dijelom međuvladinih pregovora, od osobite je važnosti. EU je branio važnost uključivanja i savjetovanja s lokalnim tijelima u svim fazama ciklusa politike, od planiranja do provedbe, smatrajući kako je za uspjeh potrebno njihovo uključivanje i vlasništvo na svim razinama.

Povjerenica Crețu ovu je poruku prenijela i svjetskim čelnicima na Svjetskom skupu lokalnih tijela, imajući ulogu posrednika i moderatora u teškom i napetom dijalogu između nacionalnih vlada i lokalnih tijela u globalnom kontekstu.

Kao predsjednica delegacije EU-a povjerenica Crețu govorila je u ime EU-a i njegovih država članica tijekom službenih zasjedanja UN-a. U delegaciju EU-a bili su uključeni i predstavnici iz Europskog parlamenta i Europskog socijalnog i gospodarskog odbora. Osim službene uloge predstavnice EU-a i njegovih država članica na službenim zasjedanjima UN-a povjerenica je jednako tako sudjelovala na tematskim okruglim stolovima na visokoj razini o provedbi Novog programa za gradove te je održala nekoliko bilateralnih sastanaka sa strateškim partnerima, agencijama i zemljama UN-a, kao što su Svjetska banka, OECD, UNDP i Južna Koreja.

## S donošenja na djela

Nakon donošenja Programa do 2030. I Novog programa za gradove do 2030. važno je da EU navedeno provede sveobuhvatnim pristupom kojim su obuhvaćena unutarnja i vanjska djelovanja te kojim su uključeni svi sudionici. Za ovu je provedbu potreban strateški, integrirani pristup usmjeren na konkretno područje kojim se uzimaju u obzir različiti teritorijalni konteksti. Iz tog je razloga kohezijska politika jedna od glavnih politika koje doprinose ciljevima održivog razvoja, iskorištavajući gotovo 500 milijardi EUR diljem EU-a tijekom razdoblja 2014. – 2020. I obuhvaćajući gotovo sve ciljeve održivog razvoja.

Kohezijska politika i njezina urbana dimenzija u skladu je s pristupom Programa do 2030. jer je održivi razvoj uklopljen u kohezijsku politiku kao obvezujuće horizontalno načelo.

U tom će kontekstu Novi program za gradove predstavljati temelj za provedbu Programa do 2030. jer svoje ciljeve i zadaće koje se odnose na gradove pretvara u posebne preporuke za svaki grad. EU je već započeo s radom u tom području svojim nedavno donesenim Programom za gradove te je sad predan predvođenju i unapređivanju provedbe Novog programa za gradove i urbane dimenzije Programa do 2030. Isto tako, EU je predan uključivanju partnera diljem svijeta kako bi zajednički riješili izazove urbanog siromaštva i isključenosti u korist održivog razvoja u partnerskim zemljama u cjelini.

Novi program za gradove rezultat je zajedničkog napora EU-a da stvori program koji dovodi do stvarnih promjena. Ova prilika da se naša zajednička budućnost u gradovima promijeni na bolje pruža se samo jednom. U Novom programu za gradove uključeni su svi elementi koji su potrebni da se kao i obično izađe iz okvira poslovanja te da se lokaliziraju ciljevi održivog razvoja doneseni 2015.

Zajedno, oživljavanjem Novog programa za gradove i pretvaranjem globalnih izazova održive urbanizacije u globalne mogućnosti za sve, moguće je osigurati da nitko ne bude izostavljen. Sada je zajednička dužnost EU-a ostvarivanje! ■

---

### SAZNAJTE VIŠE

#### Novi program za gradove:

<https://habitat3.org/the-new-urban-agenda/>

#### Program EU-a za gradove:

<http://urbanagendaforthe.eu/>

#### Konferencija Habitat III u Quitu:

<https://habitat3.org/>

#### Praška deklaracija:

<http://www.europeanhabitat.com/?lang=en>

# PROVEDBENI PLAN IZ QUITA

Provedbeni plan iz Quita odnosi se na konkretne obveze različitih partnera kojima se nastoji pridonijeti i ojačati provedba rezultata konferencije Habitat III i Novog programa za gradove.

Ukupno je predstavljeno otprilike 70 dobrovoljnih obveza, uključujući tri obveze Europske komisije. Pojednostiti tih triju obveza izložila je povjerenica Crețu:

## 1. OSTVARIVANJE NOVOG PROGRAMA ZA GRADOVE PUTEM PROGRAMA EU-A ZA GRADOVE

Novi program za gradove i Program EU-a za gradove dijele istu viziju za uravnoteženi, održivi i integrirani urbani razvoj. Potonji je osmišljen kako bi se gradovima omogućilo da izraze svoje mišljenje u donošenju politika. Sa svojih 12 prioriteta, upravljanjem na više razina i usmjerenosti na zajedničko učenje, Program EU-a za gradove pridonosi provedbi Novog programa za gradove unutar EU-a te u partnerstvu s urbanim dionicima, ne samo gradovima, već i poslovanjima, NVO-ima i predstavnicima iz država članica i institucija EU-a.

Rade se nacrti akcijskih planova za 12 prioriteta. Oni će uključivati prijedloge za politike, dobre prakse i projekte koji će se dijeliti i povećavati diljem EU-a.

## 2. OBLIKOVANJE SVJETSKE, USKLAĐENE DEFINICIJE GRADOVE

Zajednička definicija gradova trebala bi se primjenjivati diljem svijeta radi usporedbe podataka, procjene i postizanja boljeg nadzora. U partnerstvu s OECD-om i Svjetskom bankom EU će oblikovati takvu definiciju koja se oslanja na definiciju gradova EU-a i OECD-a, na temelju broja stanovnika te gustoće i stupnja urbanizacije u EU-u.

Izradit će se internetska baza podataka, kao i globalni popis gradova i njihovih glavnih značajki. Prijedlog za svjetsku definiciju gradova na kraju će biti dostavljen Ujedinjenim narodima.

## 3. POTICANJE SURADNJE IZMEĐU GRADOVA U PODRUČJU ODRŽIVOG URBANOG RAZVOJA

Na temelju konkretnog pristupa mreže URBACT financirane sredstvima EU-a i metodologije Programa međunarodne urbane suradnje gradovi diljem svijeta\* bit će potaknuti na povezivanje s jednim ili više partnerskih gradova kako bi izradili i proveli lokalne akcijske planove i projekte na temelju zajedničkih prioriteta – pristupa vodi, prometnog sustava, zdravlja ili stanovanja. Poslovni partneri trebaju biti blisko povezani prilikom izrade i provedbe tih akcijskih planova.

Putem internetske platforme za umrežavanje pružat će se smjernice te će se omogućiti suradnja diljem regija.

\* Obvezom su obuhvaćeni gradovi u Argentini, Brazilu, Čileu, Kolumbiji, Meksiku, Peruu, Kanadi, Kini, Indiji, Japanu, Sjedinjenim Američkim Državama i Europskoj uniji. ■

---

### SAZNAJTE VIŠE

<https://habitat3.org/quito-implementation-plan>



# Ispunjenje obveze EU-a



**Povjerenica Crețu govori za časopis *Panorama* zašto sudjelovanje delegacije EU-a na konferenciji UN-a u Quitu smatra uspjehom.**

*Što je bio vaš ključni cilj?*

**B**ilo mi je zaista zadovoljstvo što sam mogla sudjelovati na ovoj povijesnoj konferenciji na kojoj je donesen Novi program Ujedinjenih

naroda za gradove te što sam mogla raspravljati s ljudima iz cijeloga svijeta. Naglasila sam snažan doprinos Europske komisije i EU-a globalnom radu na održivom urbanom razvoju. Ključna načela ovoga Novog programa za gradove odnose se na socijalno uključive, sigurne, zelene, otporne, uspješne i inovativne gradove kao i na dobro upravljanje, a kojima se promiču suradnja i znanje. U svojoj srži čuva pristup koji se temelji na ljudskim pravima te podupire osnaživanje žena, a oboje je ključno za ostvarivanje održivog i uključivog razvoja. Ta su

načela jednako tako zajednička načela EU-a te su dio prioriteta našeg predsjednika.

EU i njegove države članice jednako su tako predane uključivanju partnera diljem svijeta kako bi zajednički riješili izazove urbanog siromaštva i isključenosti u korist održivog razvoja u partnerskim zemljama u cjelini. Izazove se sada odnosi na konkretnu provedbu Novoga programa za gradove.

*Kako kohezijska politika pridonosi tim ciljevima?*

Kohezijskom politikom osigurava se široki niz potpore gradskim područjima diljem EU-a, ne samo financijska potpora. Sve u svemu, u razdoblju 2014. – 2020. U gradska će područja biti uloženo 100 milijardi EUR. Najmanje 5 % dodjela iz nacionalnog EFRR-a mora se programirati za održivi urbani razvoj, što predstavlja 15 milijardi EUR kojima gradovi izravno upravljaju. Osim toga, 750 gradova dobit će ovlast za provedbu integriranih strategija za održivi urbani razvoj. Doista, osim financijskom potporom EU može pomoći gradovima i putem tehničke podrške, zajedničkim djelovanjem diljem Unije putem mreža ili suradnjom na konkretnim temama. To je konkretan cilj novo osnovanih „partnerstava” unutar Programa EU-a za gradove koja su u svibnju prošle godine dogovorena u Amsterdamu. Štoviše, Novim programom za gradove dobro se odražava vizija EU-a za održivi urbani razvoj na temelju upravljanja na više razina i integriranog pristupa usmjerenog na konkretno područje kojim se uzima u obzir raznolikost gradova i njihov širi teritorijalni kontekst tijekom izgradnje veza između urbanog i ruralnog.



*Povjerenica Crețu s glavnim tajnikom UN-a Ban Ki-moonom*





Povjerenica Crețu s Joséom Ángelom Gurríjom, glavnim tajnikom OECD-a



Povjerenica Crețu upoznaje se s Mphouom Parksom Tauom, glavnim tajnikom Ujedinjenih gradova i lokalnih vlasti

### *Kako će to utjecati na živote građana?*

Otprilike tri četvrtine građana u Europi živi u gradskim područjima. Ta su područja pokretači gospodarstva i razvoja otpornog društva, no isto su tako mjesta u kojima nezaposlenost, segregacija, siromaštvo i onečišćenje predstavljaju ozbiljan problem. Novi program za gradove prilika je za oblikovanje naše zajedničke budućnosti. On uključuje sve elemente potrebne da se kao i obično

izađe iz okvira poslovanja te da se lokaliziraju ciljevi održivog razvoja za koje je Komisija u studenome donijela Komunikaciju o „Sljedećim koracima za održivu budućnost Europe”. Svi smo mi građani istoga svijeta.

### *Što je ostvareno?*

Pokazali smo snažne napore i proaktivnost EU-a prema djelovanju u pogledu održivog urbanog razvoja u Europi. Osim

toga, predstavili smo tri dobrovoljne obveze: ostvarivanje Novog programa za gradove putem Programa EU-a za gradove; oblikovanje svjetske, usklađene definicije gradova te poticanje suradnje između gradova u području održivog urbanog razvoja. Svi mi u Europi i šire imamo zadatak ta postignuća pretvoriti u stvarnost na terenu. ■



Mauricio Rodas Espinel, gradonačelnik Quita dočekuje povjerenicu Crețu na večeri povodom Skupštine gradonačelnika svijeta



Povjerenica Crețu sastaje se s Joanom Closom, izvršnim direktorom UN-Habitat-a

# DEVET NAČINA NA KOJE KOHEZIJSKA POLITIKA RADI ZA EUROPU

Nezavisnom stručnom procjenom financiranja za razdoblje 2007. – 2013. utvrđeno je da su ulaganja kohezijske politike imala pozitivne, opipljive rezultate poput stvaranja radnih mjesta, pozitivnog utjecaja na regionalne razlike i povećanja BDP-a.

Kohezijska politika za razdoblje 2007. – 2013. primijenjena je unatoč izazovima, u razdoblju kada je Europu pogodila gospodarska i financijska kriza koja je ograničila javna ulaganja, zbog čega su sredstva kohezijske politike bila još važnija za rast i stvaranje radnih mjesta.

Tijekom tog razdoblja uloženo je 346,5 milijardi EUR kako bi se smanjile nejednakosti među regijama te kako bi se promicao uravnotežen i održivi razvoj. U nastavku slijedi devet glavnih zaključaka neovisnog stručnog ocjenjivanja programa financiranja za razdoblje 2007. – 2013.

## 1. KORISTI ZA SVE ZEMLJE EU-A

Svaka regija i zemlja u EU-u ima koristi od kohezijske politike putem izravnih utjecaja ulaganja i/ili neizravnih utjecaja kao što je povećana trgovina. Procjenjuje se da će svaki EUR kohezijske politike uloženi tijekom tog razdoblja do 2023. stvoriti 2,74 EUR dodatnog BDP-a. To znači da će 346,5 milijardi EUR uloženi od 2007. do 2013. donijeti povrat od gotovo 1 bilijuna EUR dodatnog BDP-a do 2023.

Štoviše, kohezijska politika dovela je do stvaranja radnih mjesta u neto iznosu od jedne trećine od ukupno 1 000 000 radnih mjesta stvorenih između 2007. i 2013.



## 2. MSP-OVI DOBIVAJU POTREBNU POTPORU

Kohezijska politika ključan je stup plana za zapošljavanje i rast EU-a. Na primjer, financiranjem EU-a pomoglo se poduzećima koja pokreću poslovanje i MSP-ovima da zadrže poslovanje tijekom tog razdoblja. Oko 121 400 poduzeća koja pokreću poslovanje dobilo je financijsku potporu, kao i procijenjeni broj od 400 000 MSP-ova.



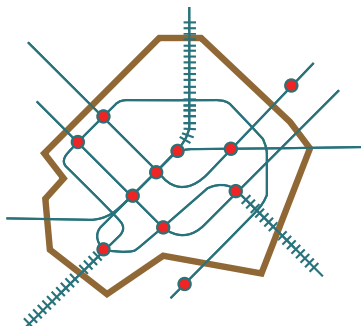
## 3. DOSTUPNO FINANCIRANJE ZA POSLOVANJA

Zaključak ocjenjivanja jest da je financiranje EU-a za financijske instrumente imalo ključnu ulogu u pružanju financiranja MSP-ovima tijekom kreditne krize, čime je pomogao poslovanju mnogih poduzeća. Tijekom navedenog razdoblja financiranje EU-a za financijske instrumente povećalo se s 1 milijarde EUR u razdoblju 2000. – 2006. na 11,5 milijardi EUR dodijeljenih tijekom 2007. – 2013. putem Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR).

## 4. ŠIRI I POBOLJŠAVA PRIJEVOZNE MREŽE I MOBILNOST

Financiranje EU-a pridonijelo je uklanjanju uskih grla u prijevozu i smanjivanju vremena putovanja. Ulaganja su dovela do izgradnje 4900 km cesta, uglavnom autocesta, od kojih su 2400 km klasificirane kao TEN-T mreže. Te mreže EU je definirao kao koridore osnovne mreže, a koje povezuju zemlje i potiču rast i stvaranje radnih mjesta.

Financiranje u sklopu kohezijske politike također je rezultiralo izgradnjom i poboljšanjem 1500 km TEN-T željeznice i podržalo je razvoj održivog javnog prijevoza.





## 5. ČUVA OKOLIŠ, PODRŽAVA BORBU PROTIV KLIMATSKIH PROMJENA

Financiranje u sklopu kohezijske politike za navedeno razdoblje pružilo je potporu boljim strategijama gospodarenja otpadom, što je dovelo do znatnog povećanja količine recikliranog otpada i zatvaranja odlagališta otpada koja nisu zadovoljavala norme EU-a.

Mjere energetske učinkovitosti u javnim zgradama znatno su smanjile potrošnju fosilnih goriva što je pomoglo u rezanju energetske troškova i pridonijelo borbi protiv globalnog zatopljenja.

Ulaganja u sklopu kohezijske politike u infrastrukturu povezala su 6 milijuna ljudi s novim ili poboljšanim zalihama čiste pitke vode i 7 milijuna ljudi s novim ili poboljšanim postrojenjima za pročišćavanje otpadnih voda.



## 6. JAČANJE KULTURE I TURIZMA

Stručnim ocjenjivanjem zaključeno je da se ulaganjima EU-a pomoglo pri ponovnoj izgradnji kulturnih i turističkih znamenitosti, što je dovelo do povećanja broja posjetitelja i poticanja održivog gospodarskog razvoja te stvaranja radnih mjesta u predmetnim regijama.

Stoga su ulaganja podržala lokalnu regeneraciju i potaknula gospodarsku raznolikost, inovaciju i povećanu konkurentnost.

## 7. POVEĆAVA KVALITETU ŽIVOTA u GRADOVIMA



Sredstva EFRR-a za urbani razvoj i socijalnu infrastrukturu za razdoblje 2007. – 2013. iznosila su 29 milijardi EUR, otprilike 11 % proračuna programa.

Otprilike 4 % uloženo je u inicijative urbanog razvoja koje su uključivale financiranje siromašnih područja i potporu za gospodarski rast, kulturno nasljeđe i strateški razvoj. Otprilike

7 % dodijeljeno je socijalnoj infrastrukturi, a uloženo je u zdravstvo i obrazovanje. Na temelju ocjenjivanja zaključuje se da je to dovelo do boljeg pristupa obrazovnim uslugama i uslugama cjeloživotnog učenja u kombinaciji s uslugama tržišta rada.

## 8. POTIČE ZEMLJE DA ZAJEDNO RIJEŠE ZAJEDNIČKE IZAZOVE

Financiranje EU-a za prekogranične programe za razdoblje 2007. – 2013. rezultiralo je s više od 6800 projekata, uključujući djelovanja za

- > stvaranje i proširivanje gospodarskih klastera,
- > razvijanje centara izvrsnosti, centara za više obrazovanje i osposobljavanje i suradničkih mreža između istraživačkih centara,
- > uspostavu prekograničnih savjetodavnih usluga za poduzeća i poduzeća koja pokreću poslovanje.

Otprilike 1300 projekata vezanih uz okoliš usredotočeno je na zajedničko upravljanje prirodnim resursima poput mora i riječnih slivova.

Financiranje je također pomoglo prekograničnim regijama u borbi protiv prirodnih rizika, odgovor na klimatske promjene, očuvanje bioraznolikosti i utvrđivanje inicijative za razvoj obnovljive energije.



## 9. NAUČENE LEKCIJE KOJE SE PRIMJENJUJU

Programi financiranja za razdoblje 2014. – 2020. oblikovani su na način koji je usredotočen na rezultate s obzirom na to da programi za razdoblje 2007. – 2013. nisu uvijek bili dovoljno usredotočeni na rezultate. EU je promijenio financiranje u sklopu kohezijske politike u skladu s preporukama neovisnog stručnog ocjenjivanja, a koje uključuju sljedeće:

programi moraju imati konkretnije ciljeve i jasne ciljne vrijednosti; programi se pomno nadgledaju tijekom provedbe kako bi se osiguralo postizanje dobro definiranih ciljeva;

- > programi moraju redovno izvješćivati o rezultatima i ostvarenjima;
- > kako bi se osigurala kvalitetna provedba programa, postoji okvir za djelotvornost povezan s upotrebom pričuve za uspješnost;
- > ulaganja se koncentriraju na ključne teme;
- > aktivnije se potiče šira uporaba financijskih instrumenata.

## SAZNAJTE VIŠE

Informativni letci o zemljama:







# Europski tjedan regija i gradova 2016. zbližava regije



Četrnaesto izdanje Europskog tjedna regija i gradova, koje je organizirano od 10. do 13. listopada 2016. U Bruxellesu u Belgiji ugostilo je otprilike 5300 sudionika radionica, debata, društvenih događanja i projekata okupljenih oko gesla „Regije i gradovi za održivi i uključivi rast”.

Otprilike 130 događanja zajedno je organizirala Glavna uprava za regionalnu i urbanu politiku i 13 ostalih glavnih uprava Europske komisije, Europski odbor regija te 22 odabrana regionalna partnerstva koja se sastoje od 187 regija i gradova. Ove godine institucionalni partneri također su uključili Europsku službu za parlamentarna istraživanja, koja je pridonijela održavanju tečaja Master Class i programa za medije.

Unatoč posebnim izazovima s kojima se Bruxelles suočio tijekom 2016., ugled i važnost Europskog tjedna regija i gradova kao događanja koje mora posjetiti svatko tko je uključen u regionalnu i politiku i njezinu provedbu i dalje su visoki. ■

## EUROPSKI TJEDAN REGIJA I GRADOVA U BROJKAMA

- › više od 4000 sudionika (od ukupno 5300) došlo je iz 30 zemalja
- › 600 govornika visoke razine predstavljalo je uprave EU-a te nacionalne, regionalne i lokalne uprave
- › 170 novinara sudjelovalo je u programu za medije
- › na tečaju Master Class sudjelovalo je 28 doktoranada
- › 23 finalista iz 14 država članica prisustvovalo je svečanosti dodjele nagrada RegioStars (vidi str. 20.)
- › više od polovine sudionika (56 %) prvi je put posjetilo Europski tjedan regija i gradova
- › pet interaktivnih sastanaka uključilo je cijeli dan posvećen „Političkim laboratorijima za upravljačka tijela”.





## KOMUNIKACIJA U UČIONICI

Tečaju Master Class o kohezijskoj politici EU-a prisustvovalo je 28 doktoranada i mladih izvanrednih profesora iz 17 država članica EU-a. Interaktivna debata bila je posvećena promicanju uključivog rasta i socijalne kohezije, uključujući teritorijalnu dimenziju i integraciju urbanog i ruralnog razvoja; važnosti mrežnog gospodarstva te poboljšanju sustava ostvarivanja kohezijske politike: učinkovitost, pojednostavnjenje i odgovornost.

## INSTRUMENTI I AMBICIJE GRADA

Na političkom događanju o Programu EU-a za gradove, koji je privukao 400 sudionika, povjerenici Europske komisije Crețu i Šefčovič pokrenuli su „Jedinstvenu referentnu točku za gradove”, novi instrument za upravljanje ambicijama za prijelaz na drugačije izvore energije u gradovima. Tijekom paralelno održanog zajedničkog sastanka REGI-COTER utjecaj i usmjerenost na rezultate kohezijske politike bila su neka od pitanja o kojima su raspravljali predstavnici Europskog parlamenta, Komisije i Odbora regija.

## POBOLJŠANJE SITUACIJE

Tijekom tjedna urbana pitanja privukla su mnogo pozornosti kroz 20 radionica, posebno onih posvećenih urbanim inovativnim djelovanjima. Posjeti projektima koje je sufinancirao EU također su bili vrlo uspješni: Port Sud, koji promiče nematerijalnu baštinu za održivu kvalitetu života; RECY-K, projekt recikliranja; Greenbizz, centar za održivi razvoj i ekološko poduzetništvo te Community land trust Bruxelles, inovativna inicijativa u području stanovanja.

## KOHEZIJSKA POLITIKA U SREDIŠTU POZORNOSTI

Ponovno je doseg Europskog tjedna regija i gradova potvrdio svoju važnost kao interinstitucionalne platforme za političku komunikaciju. Povjerenica Europske komisije Crețu prisustvovala je uvodnoj sjednici naziva „Kohezijska politika ulaže u regije i gradove Europe”, a koja je održana u vijećnici Europskog parlamenta. Sjednica je pružila vrijednu mogućnost za političke skupine Odbora regija i sudionike događanja da izraze mišljenja i postavbe pitanja o kohezijskoj politici.

## PROČITAJTE SVE O TOME!

Program za medije otvoren je održavanjem okruglog stola za novinare, kojem su prisustvovali povjerenica Crețu i predsjednik Odbora regija Markkula. Uslijedile su konferencije za medije posvećene načinu na koji se financiranja EU-a ostvaruju u državama članicama, najnovijim trendovima i brojkama Eurostata i OECD-a u pogledu regionalnog razvoja, *ex-post* ocjenjivanju razdoblja 2007. – 2013. te glavnim mogućnostima za kohezijsku politiku nakon 2020. Televizijske debate emitirale su nacionalne televizijske kuće, a 57 novinara pridružilo se posjetu projektu općine Molenbeek. Do kraja prvog tjedna u medijima je objavljeno više od 40 članaka.

## EUROPSKI TJEDAN REGIJA I GRADOVA 2016. NA DRUŠTVENIM MEDIJIMA

Oznaka *hashtag* #EUWRC upotrijebljena je otprilike 12 000 puta u samo tjedan dana s potencijalnim dosegom od 72 milijuna ljudi koji su mogli vidjeti i podijeliti bilo koju objavu pomoću navedenog *hashtaga*. Od 10. do 14. listopada mrežna stranica Europskog tjedna regija i gradova imala je 26 657 posjeta te najmanje 22 253 jedinstvenih posjetitelja. Dnevno izvješće sa sažetkom glavnih aktivnosti svaki je dan bilo objavljeno na mrežnoj stranici, a ukupno je imalo 6900 jedinstvenih pregleda stranice. Storify objavljen 18. listopada prvi je dan registrirao 650 pogleda. Nova aplikacija za mobilne telefone prvi je put upotrijebljena ove godine, a preuzelo ju je više od 2398 sudionika koji su pregledavali program i dokumentaciju, razmjenjivali poruke, posjetnice i fotografije te dogovarali sastanke. ■

## SAZNAJTE VIŠE

<http://europa.eu/!tR89Fb>





# Regionalne zvijezde zablistale na Europskom tjednu regija i gradova

Među najboljim trenucima ovogodišnjeg Europskog tjedna regija i gradova ističe se svečanost dodjele nagrada RegioStars 2016. Petero sretnih dobitnika, svaki iz jedne kategorije projekta, primilo je nagrade od povjerenice Europske komisije Corine Crețu i predsjednika žirija nagrade RegioStars, zastupnika u Europskom parlamentu Lamberta van Nistelrooija.

Ove su godine zaprimljene 104 prijave u pet kategorija nagrade:

PAMETNI RAST: pojavljivanje mogućnosti u globalnom gospodarstvu

ODRŽIVI RAST: kružno gospodarstvo

UKLJUČIVI RAST: održivi život – izgradnja uključivih i neodvojenih zajednica

CITYSTAR: inovativna rješenja za održivi urbani razvoj

UČINKOVITO UPRAVLJANJE FONDOVIMA: ostvarenje promjena drugačijim upravljanjem.

## A dobitnici su...

- 1. COPENHAGEN CLEANTECH CLUSTER:** Regija glavnog grada Danske (EFFR)  
<http://cleancluster.dk/> – Pametni rast
- 2. CENTRO BIO: BIO-INDUSTRIES, BIOREFINERIES AND BIOPRODUCTS:** Centro, Portugal (EFR)  
<http://www.blc3.pt/> – Održivi rast
- 3. ACADEMY OF SOCIAL ECONOMY:** Regija Malopolska, Poljska (ESF)  
<http://www.rops.krakow.pl/> – Uključivi rast
- 4. REVITALISATION OF LOWER TOWN DISTRICT OF GDAŃSK:** Vojvodstvo Pomorskie, Poljska (EFFR)  
<http://bit.ly/2be10Mm> – CityStar
- 5. TRANSPARENCY INITIATIVE JONVABALIAI (FIREFLIES):** Nacionalni projekt, Litva (ESF i TA)  
<http://www.esinvesticijos.lt/> – Učinkovito upravljanje
- 6. CIRCULAR OCEAN:** (EFFR) koji su odabrali sudionici događanja za dodjelu „Nagrade po izboru javnosti”. ■



“Iznimno smo ponosni na potporu EFR-a ... širem području Kopenhagena uistinu je trebao napor poput ovoga. Ujedno smo i ponosni zato što je netko dijelio našu viziju zelene transformacije društva i vjerovao u nju.”

Carsten Orth Gaarn-Larsen, izvršni direktor društva Clean



“ Glavne značajke projekta, koje su zajamčile njegovu održivost, jesu odgovor na probleme lokalnog regionalnog stanovništva. ”

Ana Abrunhosa, predsjednica Comissão de Coordenação e Desenvolvimento Regional do Centro, Portugal



“ Jako sam ponosan i zahvaljujem svojim kolegama, koji su najbolja ekipa na svijetu! Također zahvaljujem i građanima; vrlo su sretni jer je Gdanjsk postao grad slobode i solidarnosti i koji neprestano oblikuje solidarnost. ”

Paweł Adamowicz, gradonačelnik Gdanjska

“ Fireflies je zajednica tisuća ljudi koji vjeruju da mogu otkriti više informacija i drugima pokazati da je transparentnost jednostavna poput vožnje bicikla... ”

Sergej Muravjov – izvršni direktor, Transparency International Litva



“ Vrlo je važno zahvaliti osnivačima Interregu i sjevernoj perifernoj regiji Arktika na ulaganju ne samo u projekt, već i u ljude. Vrlo je važno imati prave osobe i surađivati diljem regija, to je ključ uspjeha. ”

Neil James, Kružni ocean, voditelj projekta

“ Dokazali smo da možemo kombinirati poslovne i društvene djelatnosti. Još važnije, zahvaljujući našem proizvodu zaposleno je mnogo isključenih ljudi. Najvažnije od svega jest da smo stvorili sustav koji je nadahnuo ostale diljem Poljske. ”

Jacek Krupa, maršal, regija Malopolska



#### SAZNAJTE VIŠE

[http://ec.europa.eu/regional\\_policy/en/regio-stars-awards/](http://ec.europa.eu/regional_policy/en/regio-stars-awards/)

**PANORAMA**  
pozdravlja vaše  
doprinosе!

Vašim riječima rubrika je časopisa *Panorama* u kojoj dionici na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i europskoj razini iznose svoja stajališta te ukratko iznose svoje planove za razdoblje 2014. – 2020.

*Panorama* pozdravlja vaše doprinose na vašem jeziku, a koje možemo objaviti u budućim izdanjima. Obratite nam se za dodatne informacije o rokovima i smjernicama za svoj prilog. [regio-panorama@ec.europa.eu](mailto:regio-panorama@ec.europa.eu)

## RUMUNJSKA I NIZOZEMSKA: SURADNJA NA DJELU KROZ STRATEGIJU RIS3

**Sjeveroistočna Rumunjska i Sjeverna Nizozemska udružile su se prije godinu dana u okviru programa za suradnju koji se temelji na načelima pametne specijalizacije. Regije stvaraju okoline za inovacije u kojima se znanje i napori obiju zemalja ulažu u pronalazak rješenja za društvene izazove.**

Unatoč postojanju velikih razlika između Sjeveroistočne Rumunjske i Sjeverne Nizozemske, naše su regije suočene s istovjetnim pitanjem: na koji način možemo bolje iskoristiti znanje koje imaju sveučilišta i potencijal poslovnih subjekata da razviju korisne inovacije kojima se poboljšava blagostanje građana?

Zbog ovog su se pitanja naše dvije organizacije – Razvojna agencija za Sjeveroistočnu Rumunjsku (ADR) i Savez pokrajina Sjeverne Nizozemske (SNN) – udružile. Povezali smo se uz pomoć mrežne baze podataka Eye@RIS3 u kojoj se navodi kojim temama regije daju prednost u svojoj strategiji pametne specijalizacije.

Na početku 2015. pokrenuli smo zajedničku inicijativu uz velikodušnu potporu programa Europske komisije TAIEX REGIO PEER 2 PEER. Vrlo brzo smo se složili da želimo zauzeti pristup koji je drukčiji od uobičajenog. Odlučili smo se za oblik suradnje u kojoj se naglasak stavlja na načela pametne specijalizacije, no koja se bavi i glavnim društvenim

izazovima s kojima se naše regije suočavaju. Naposljetku, to je ono što želimo riješiti.

Primjenjujemo programski pristup. Suradujući s institucijama znanja, poduzećima i organizacijama civilnog društva sustavno smo razmotrili probleme u pojedinom području, promislili o tome tko bi mogao pomoći pronaći rješenje te na koji bi način strane zajednički mogle provesti to rješenje. Naš se pristup temelji na nastojanju da izvršimo niz istodobnih aktivnosti povezanih s određenim društvenim izazovom. Time se postiže kritična masa i pokreće stvarni postupak promjena.



Tijekom posljednje godine uključili smo više od 700 strana u ovaj proces poduzetničkog otkrića. Okupili su se mnogobrojni dionici iz obje regije te su pokrenuti razni potprojekti za pronalazak rješenja za izazove. Sada nam je cilj stvoriti koncept živućih laboratorija koji bi djelovali u raznim specifičnim područjima strukturno povezujući strane iz obje zemlje kako bi im se omogućio ulazak u lance vrijednosti. Oblikujemo i ustroj kako bi se okoline za inovacije mogle samostalno organizirati u cilju smanjenja uloge ADR-a i SNN-a kao moderatora i simulatora.

Pritom smo došli do osnovnog problema s obzirom na to što je moguće postići suradnjom u okviru regionalnih strategija za inovacije: zajedničko rješavanje socijalnih pitanja na temelju programskog pristupa. Uvjereni smo da će ta suradnja doprinijeti napretku naših regija. Uočili smo i da u cijeloj Europi

i pri Europskoj komisiji postoji mnogo entuzijazma u pogledu naših ideja. Prilike za širenje veza koje smo uspostavili s drugim regijama su mnogobrojne.

Težimo stvoriti veliku skupinu regija u kojoj bi poduzeća, institucije znanja i organizacije civilnog društva zajednički mogle razvijati korisne inovacije kojima bi se ubrzao regionalni razvoj i povećala razina kohezije. ■

**GABRIELA MACOVEIU**

*Direktorica komunikacija, suradnje i poslovnog razvoja,  
ADR Sjeveroistočna Rumunjska*

**LUC HULSMAN**

*Voditelj programa, Savez pokrajina  
Sjeverne Nizozemske*

## PAMETNI POTEZI U TOSKANI

**Toskana je na vrh prioriteta postavila poboljšanje svoje uspješnosti u inovacijama i jačanje sustava prijenosa tehnologija u regiji kako bi postigla ciljeve strategije Europa 2020.**

Taj se pristup, koji je uveden programom Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR) za razdoblje 2007. – 2013., trenutačno primjenjuje na tehnološke klastere i ulaganja u istraživanje, razvoj i inovacije. Razina početnog ulaganja sredstava u inovacije i istraživanje i razvoj u iznosu od 640 milijuna EUR zadržana je i povećana u okviru Regionalne strategije pametne specijalizacije, i to kroz tri tehnologije: IKT i fotonika; pametne tvornice; industrija kemikalija i nanotehnologije.

To su strateške tehnologije u „brzorastućim” sektorima – kao što su na primjer, biološke znanosti, robotika i mehatronika – no svoju primjenu nalaze i u tradicionalnijim sektorima poput mode, vađenja kamena, pomorskog i željezničkog sektora. Zahvaljujući tome, kao i sudjelovanju velikih poduzeća te malih i srednjih poduzetnika s resursima za udruživanje i surađivanje u sferi istraživanja, te su tehnologije omogućile da oznaka „Proizvedeno u Toskani” postane poznata u cijelom svijetu.

Operativnim programom Toskane za razdoblje 2014. – 2020., koji je odobren u veljači 2015. uz financijski doprinos EFRR-a u iznosu od 792 milijuna EUR, 35 % njegovih sredstava, što iznosi 275,1 milijun EUR, namijenjeno je prioritetnoj osi 1 – istraživanju, razvoju i prijenosu tehnologija. Njime su već

financirana 474 projekta koja su dobila bespovratna sredstva u iznosu od 56,6 milijuna EUR te 143 milijuna EUR od aktivnih ulaganja (stanje na dan 30. lipnja 2016.).

Ti projekti uključuju industrijsko istraživanje i eksperimentalni razvoj, potporu *start-up* poduzećima i poduzećima koje pružaju specijalističke usluge te jačanje sustava prijenosa tehnologija. Njima se obuhvaćaju aktivnosti od podupiranja infrastrukture do suradnje sa sveučilištima i istraživačkim centrima.



U tom je kontekstu pristup koji je usvojilo Regionalno vijeće bio strateški. Nakon pokretanja programa EFRR-a za razdoblje 2014. – 2020. Vijeće je u srpnju 2014. objavilo svoje prve tri obavijesti u pogledu istraživanja i razvoja te inovacija očekujući financijska sredstva povezana s ESI fondovima kako bi osiguralo najveći mogući kontinuitet ulaganja koja su pokrenuta u sklopu prethodnog programa. Tom se odlukom pokazuje smjer djelovanja Toskane koja je okrenuta prema inovacijama u svrhu ostvarenja rasta i stvaranja radnih mjesta. ■

**ANGELITA LUCIANI**

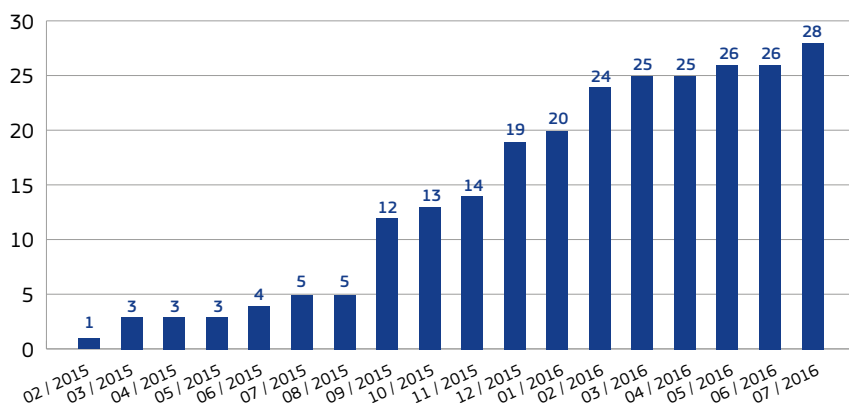
*Upravljačko tijelo za EFRR, Toskana*



# AKADEMSKO PODUZETNIŠTVO U VOJVODSTVU KUJAWSKO-POMORSKIE

Tradicionalno stajalište u akademskim krugovima je da bi se znanstvenik trebao usredotočiti na istraživački rad te raditi sa studentima kako bi im prenio znanje. U kombinaciji s brojnim izazovima, uključujući organizacijske i financijske prepreke, takvi unaprijed stvoreni zaključci kočice učinkovitu komercijalizaciju istraživačkih rezultata sveučilišta.

## Broj spin-off poduzeća osnovanih pri organizaciji Centrum Transferu Technologii UMK Sp. z o.o.



Znanstvene institucije, lokalne i nacionalne vlasti te organizacije iz poslovne okoline nastoje promicati postupke kojima se podupire komercijalna primjena znanstvenog istraživanja. Učinkovitim programima u tom području ne donosi se korist samo istraživačkim institucijama, već se njima promiču i inovacije u gospodarstvu. To cjelokupno područje akademskog poduzetništva obuhvaća komercijalizaciju akademskog istraživanja, potporu komercijalno obećavajućem istraživanju te, prije svega, stvaranje *spin-off* i *spin-out* poduzeća (koja su pokrenuli istraživači, a čiji rast promiče matično sveučilište) te subjekata posebne namjene (SPN-ovi).

Lokalna vlast vojvodstva Kujawsko-Pomorskie jedna je od nekoliko lokalnih vlasti poljskog vojvodstva koja je u svoj Operativni program uključila potporu akademskom poduzetništvu, a osobito u okviru mjere 1.3. I podmjere 1.5.3. iz Regionalnog operativnog programa za vojvodstvo Kujawsko-Pomorskie za razdoblje 2014. – 2020.

Programom se osigurava iznos od 16 milijuna EUR za projekte razvoja akademskog poduzetništva. Cilj je povećati broj *spin-off* i *spin-out* poduzeća, promicati istraživanje i razvoj u poduzećima te poboljšati konkurentnost regionalnih sveučilišta i povećati razinu njihova sudjelovanja u provedbi regionalnih programa pametne specijalizacije.

Tijekom posljednje dvije godine lokalna vlast vojvodstva Kujawsko-Pomorskie potpisala je ugovore sa sveučilištima i organizacijama iz poslovne okoline u regiji kojima je svrha promicanje akademske poslovne djelatnosti. Među sveučilištima nalazi se sveučilište Nicolaus Copernicus University (UMK) koje se može pohvaliti opsežnim sustavom programa potpore akademskom poduzetništvu. To uključuje Platformu za akademske inovacije, portal za širenje znanja i mjera u pogledu razvoja inovacija u akademskoj zajednici.

Drugi ključni čimbenik je Akademski poslovni inkubator koji studentima i zaposlenicima UMK-a omogućava osposobljavanje i pruža savjete o pokretanju poslovanja. Najvažnija organizacija koja trenutačno podupire akademsko poduzetništvo UMK-a je Centrum Transferu Technologii UMK sp. z o.o. Taj subjekt posebne namjene, koji je osnovan 2014. godine uz nacionalnu potporu upotrebom sredstava EU-a (u okviru programa SPIN TECH Centra za nacionalno istraživanje i razvoj), radi na komercijalizaciji rezultata istraživanja. Od 2015. učinkovito promiče osnivanje *spin-off* poduzeća pri najvećem sveučilištu u regiji, a od sredine 2016. ono ima 25 *spin-off* poduzeća.

U sklopu istih ugovora akademsko poduzetništvo doživljava procvat i na drugim sveučilištima u regiji Kujawsko-Pomorskie, uključujući Sveučilište Kazimira Velikog te Sveučilište tehnologije i bioloških znanosti u Bydgoszczu. ■

**PROGRAM ZA ZNANOST I INOVACIJE**  
(Agenda Nauki i Innowacyjności) - vojvodstvo  
Kujawsko-Pomorskie

## ZABILJEŽENO FOTOAPARATOM

# Komunikacija u regijama na prvom je mjestu

**Koji je najbolji način na koji komunikacija o važnosti EU-a može postati jednostavnija, razumljivija i privlačnija? Jedan od odgovora glasi da treba uključiti europske građane. Kampanjom pod nazivom „Europa u mojoj regiji” ostvaruje se upravo to: građane se potiče da u svojoj blizini pronađu projekte koje financira EU, fotografiraju ih (prijave ih na fotografski natječaj) te da pišu o njima (i sudjeluju u blogerskom natjecanju).**

Ukupno 837 fotografija, koje prikazuju projekte koje financira EU, dostavljeno je u svrhu sudjelovanja u petom izdanju fotografskog natječaja Europa u mojoj regiji. Žiri u čijem je sastavu bilo dvoje fotografa i jedan stručnjak za društvene medije izabrali su tri pobjednika koji su podijelili prvo mjesto: Diellza Balaj iz Kosova, Carlo Deviti iz Italije i Saara Olkkonen iz Finske.

*„Uočio sam obavijest o fotografskom natjecanju na Facebooku, a zatim sam posjetio mrežnu stranicu Europske komisije te talijanski internetski portal o financijskim sredstvima EU-a kako bih pogledao koji su projekti u mjestu u kojem živim financirani tim sredstvima. Izašao sam, snimio fotografije i, na moje iznenađenje, pobijedio na natjecanju.” Tako je objasnio Carlo Deviti.*

Potom je s ostalim pobjednicima pozvan u Bruxelles da sudjeluje u fotografskoj radionici te u svečanosti dodjele nagrada tijekom Europskog tjedna regija i gradova. *„To je bilo predivno iskustvo, upoznati se s ljudima iz cijele Europe tijekom tog događanja”, izjavio je Carlo.*

## Pronalazak pravih riječi

Među sudionicima nalazili su se i pobjednici blogerskog natjecanja Europa u mojoj regiji. Blogeri iz cijele Europe pozvani su da pišu o projektima koje financira EU. Blogerske objave zatim su prevedene i ponovno objavljene na mrežnoj stranici EurActiv te podijeljene u društvenim medijima.

Žiri koji se sastojao od profesionalnih novinara odabrao je tri pobjedničke blogerske objave: najuspješniji je bio poljski ekobloger Janusz Mizerny sa svojom blogerskom objavom „Autobusi na bioplin predstavljaju zelena rješenja za gradove”. Odmah iza njega smjestila su se druga dva pobjednika: Clarissa Hirst (Švedska): „Igrajući se s Rusijom u pješčaniku Baltičkog mora: izazovi i prilike” te Andrea González González (Španjolska): Park prirode Cabárceno, jedan od prvih projekata u Kantabriji financiran europskim sredstvima!

Clarissa je svoje misli o natjecanju podijelila u blogerskoj objavi: *„Timovi za komunikaciju koji se nalaze u Bruxellesu mogu objavljivati statističke podatke i informacije, no ljudi koji žive, rade, druže se, vježbaju, kupuju i putuju europskim regijama jesu ti koji preciznije mogu prenijeti što se ondje događa.”*

Naposlijetku, kako bi se u cjelokupnu kampanju unio element igre, organizirana je potraga za blagom. Lovci na blago morali su pri posjetu projekata pronaći skriveni plakat, dešifrirati tajanstvenu rečenicu te zatim odgovoriti na posljednje pitanje na internetu. Među gotovo 500 sudionika Elinne Mertens iz Belgije prva je dala točan odgovor, samo 1 minutu i 26 sekundi nakon što je pitanje objavljeno na internetu! Elinne je osvojila putovanje u Beč kako bi posjetila projekt financiran sredstvima EU-a. ■

## SAZNAJTE VIŠE

[http://ec.europa.eu/regional\\_policy/en/policy/communication/inform-network/euimr\\_campaign/](http://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/communication/inform-network/euimr_campaign/)





Photo Competition 2016



Europe in my Region







f EUinmyRegion  
#EUinmyRegion  
ec.europa.eu/info/region





# Grand Est, Francuska: raznolikost u srcu Europe



**U srcu Europe stvorena je nova regija. Nastala spajanjem 2016. godine od regija Alsace (Elzas), Champagne-Ardenne i Lorraine (Lorena), regija Grand Est smještena je na strateškom položaju u sjeveroistočnoj Francuskoj te se odlikuje jedinstvenom zemljopisnom i gospodarskom raznolikošću.**

**D**ijeleći svoje granice s Belgijom, Luksemburgom, Njemačkom i Švicarskom, regija Grand Est jedina je francuska regija koja graniči s četiri zemlje s kojima održava jake povijesne, kulturne i gospodarske veze. S obzirom na to, europska kohezijska politika imala je ključnu ulogu u podupiranju prekograničnih veza za 5,5 milijuna građana regije Grand Est i stotinu tisuća malih i srednjih poduzetnika te u povećanju zaposlenosti na lokalnoj razini, inovacija i poslovnog rasta u nizu sektora.

Regija Alsace prva je započela raspoređivati sredstva Europskog fonda za regionalni razvoj te je tako postala prvo regionalno upravljačko tijelo za EFRR u Francuskoj u okviru pilot-programa 2003. godine.

Philippe Richert, guverner regije Grand Est (vidi razgovor u nastavku), ističe da je uspjeh pilot-programa regije Elzas doveo do toga da se regionalnim upravama od 2014. godine sve više povjerava upravljanje provedbom programa u sklopu kohezijske politike, za što on tvrdi da je od ključnog značaja za podupiranje gospodarskog razvoja i zapošljavanja diljem Europe.

< *Philippe Richert, predsjednik regionalnog vijeća regije Grand Est, izražava dobrodošlicu povjerenici Crețu tijekom nedavnog posjeta Strasbourgu*

Smješteno u Strasbourgu, koji je sada glavni grad regije Grand Est kao i sjedište Europskog parlamenta, regionalno upravljačko tijelo nastavlja za cijelu regiju nadzirati financiranje sredstvima u okviru kohezijske politike. Zadatak tijela je raspoređivanje proračunskih sredstva za razdoblje 2014. – 2020. U iznosu od 773 milijuna EUR iz Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR) i Europskog socijalnog fonda (ESF) što se podupire dodatnim nacionalnim i regionalnim financijskim sredstvima.

## Potpora financiranju

Djelokrug upravljačkog tijela odnosi se na pružanje daljnje potpore prethodno pokrenutim projektima u regijama Elzas, Champagne-Ardenne i Loreni te nadziranje novih inicijativa kojima je cilj promicanje trajnog razvoja nove velike regije Grand Est. Nedavnom teritorijalnom reformom Francuske ukupni broj regija u zemlji smanjio se s 27 na 18.

Spajanjem regija Elzas, Champagne-Ardenne i Lorene obuhvaćena su područja vrlo različitih društveno-gospodarskih profila što donosi koristi, ali i stvara izazove za ostvarenje ciljeva regionalnog razvoja. I dok se regije Elzas i Champagne-Ardenne nalaze među razvijenijim regijama EU-a te su u programskom razdoblju 2007. – 2013. primile sredstva EFRR-a u iznosu od 75 milijuna EUR, odnosno 185 milijuna EUR, regiju Lorenu smatralo se regijom u tranziciji te je ona dobila potporu EFRR-a u iznosu od 329 milijuna EUR.

Spojena sada u regiju Grand Est ta će područja u nadolazećim godinama nastaviti primati znatna financijska sredstva EU-a uzimajući u obzir ne samo raznolikost društveno-gospodarsku strukturu proširene regije i industrijsku tranziciju u tijeku, već osobito i njezinu međunarodnu otvorenost i strateški položaj pogodan za prekograničnu razmjenu proizvoda, usluga i stručnog znanja.

Stoga ključni prioriteti financiranja u okviru EFRR-a i ESF-a u regiji Grand Est uključuju pružanje potpore izvoznicima, osobito malim i srednjim poduzetnicima koji čine više od 90 % od ukupnog broja poduzeća u regiji kojih ima više od 330 000; unaprjeđenje obratovanja i istraživanja i inovacija kroz strategije pametne specijalizacije u svrhu jačanja konkurentnosti; te prijelaz na gospodarstvo s niskim udjelom ugljika radi veće energetske učinkovitosti i zaštite bogate biološke raznolikosti regije.



## 1 granica s 4 europske zemlje

Spoj strojarke, metalurške i automobilske industrije, poduzeća farmaceutske i kemijske industrije te velikog sektora poljoprivrednog poslovanja u regiji Grand Est čini je drugom najvećom regijom izvoznicom u Francuskoj nakon regije Île-de-France te prvom imajući u vidu obujam izvoza po glavi stanovnika.

S obzirom na to da je više od 80 % površine nove regije, koja ima ukupno 57 800 kvadratnih kilometara, namijenjeno poljoprivredi i šumarstvu, ona je na čelu poljoprivredne proizvodnje koja je svjetski poznata po proizvodima kao što su pjenušava vina marke Champagne. Sve više postaje i glavni dobavljač obnovljive energije koja se dobiva iz biomase i biogoriva kao i one koja nastaje u hidroelektranama i vjetroelektranama.

Relativno mlado stanovništvo, obrazovne institucije na dobrom glasu kao što su sveučilišta u Strasbourgu i Reimsu te rastući sektor istraživanja i inovacija dodatan su doprinos raznolikosti, dinamičnosti i potencijalu regije Grand Est.

Inicijativama koje podupire EFRR, kao što je projekt molekularnog istraživanja FILODIM u regiji Loreni te izgradnja Europskog centra za osposobljavanje za rad u aseptičnoj i sterilnoj okolini u Elzasu (vidi polja s tekstem), pospješuje se prijelaz regije Grand Est na gospodarstvo usmjereno prema inovacijama unaprjeđenjem njezine postojeće vodeće pozicije u ključnim područjima znanosti i tehnologije.

Ostalim projektima koje financira EU, poput širenja poslovnog inkubatora u gradiću Saint-Dizier u regiji Champagne-Ardenne, podupiru se poduzetnici i razvoj novih *start-up* poduzeća čime se pružaju nove gospodarske mogućnosti za lokalna poduzeća te povećava privlačnost regije za inozemna ulaganja.

## Interreg: prekogranična suradnja

Kao odraz njezina strateškog položaja, udio regije Grand Est u trgovini s drugim zemljama EU-a i Švicarskom veći je od udjela bilo koje druge regije kopnenog dijela Francuske, a istodobno lokalne industrije ostvaruju korist od 159 000 prekograničnih radnika koji



## PROJEKT EASE U STRASBOURGU: INTENZIVNO OSPOSOBLJAVANJE

Kada se otvori 2017. godine, Europski centar za osposobljavanje za rad u aseptičnoj i sterilnoj okolini (engl. EASE) sa sjedištem pri sveučilištu u Strasbourgu pružit će studentima nove mogućnosti za obrazovanje i osposobljavanje te poduprijeti zdravstvenu, kemijsku i poljoprivredno-prehrambenu industriju regije Grand Est.

Uz potporu u okviru EFRR-a i nacionalnog programa Francuske d'Investissements d'Avenir, centar EASE zamišljen je kao institucija za intenzivno osposobljavanje, koja djeluje kao prava tvornica koju su osmislili proizvođači te je njima i namijenjena. U uvjetima prave radne sredine studenti će steći posebne vještine poput dobre proizvodne prakse te temeljito znanje o postupcima, tehnikama i ograničenjima u pogledu rada u „čistim“ prostorijama. Iako je prvenstveno naglasak na podupiranju osposobljavanja za industrije povezane sa zdravstvom u regiji Grand Est, u centru će se omogućiti obrazovanje namijenjeno kemijskom i poljoprivredno-prehrambenom sektoru.

Centar EASE koji se rasprostire na površini od 4500 kvadratnih metara u svojoj će ponudi imati kraće i duže tečajeve namijenjene raznim studentima, uključujući otprilike 1000 ljudi godišnje koji će sudjelovati u uvodnom osposobljavanju, 2500 u programima duljeg osposobljavanja, a 500 će pohađati tečajeve prekvalifikacije. Projektom je obuhvaćena izgradnja studentskih domova za studente uključene u programe stjecanja radnog iskustva.

**UKUPNI TROŠAK: 16,3 MILIJUNA EUR**  
**DOPRINOS EU-A: 3,3 MILIJUNA EUR**

<https://www.unistra.fr/index.php?id=18114>



dolaze iz susjednih zemalja. Od cjelokupnog francuskog izvoza u 2014. na regiju Grand Est odnosilo se 13,6 %, a 75 % od ukupne trgovine odnosilo se na trgovinu s partnerima iz EU-a.

Regija Grand Est sudjeluje u tri prekogranična programa Interrega koje podupire EFRR i kojima se regionalnim i lokalnim tijelima javne vlasti pomaže u razmjeni ideja i iskustava o javnoj upravi u praksi, jača društvena i gospodarska razmjena te unaprjeđuju strategije politike za građane i zajednice.

Programom Interreg Rhin Supérieur podupire se prekogranična suradnja s njemačkim i švicarskim regijama u okviru proračuna koji iznosi 110 milijuna EUR dok se programom Grande Région, koji ima na raspolaganju financijska sredstva u iznosu od 140 milijuna EUR, regija Grand Est povezuje s tijelima javne vlasti u belgijskoj regiji Valoniji, Luksemburgu te njemačkim regijama Saarskoj i Falačkom Porajnju. Regija Grande Est sudjeluje i u francusko-valonsko-flamanskom partnerstvu Interrega u cilju pospješivanja suradnje među pet francuskih i belgijskih regija u okviru proračuna od 170 milijuna EUR. ■



## SAINT-DIZIER: RAZVOJ POSLOVNOG INKUBATORA

U gradiću Saint-Dizier u regiji Champagne-Ardenne 2013. godine otvoren je njegov prvi poslovni inkubator koji se smjestio u dijelu bivše školske zgrade u području namijenjenom urbanoj obnovi. Odmah je polučio uspjeh koji je nadmašio očekivanja tijela lokalne zajednice, a stopa popunjenosti veća je od 90 % te brojni poduzetnici i studenti dobro iskorištavaju zgradu.

Posljedica toga je da se inkubator Pépinière d'entreprises de Saint-Dizier sada širi, i to zahvaljujući potpori EFRR-a. Cijela zgrada pretvorit će se u prostor koji je prilagođen tako da se njime može koristiti poslovni inkubator nudeći više prostora za rad poduzetnicima i *start-up* poduzećima, bolju zajedničku opremu za logistiku te bolji pristup institucionalnoj i financijskoj potpori.

**UKUPNI TROŠAK: 593 400 EUR**  
**DOPRINOS EU-A: 219 400 EUR**

<http://www.saint-dizier.fr/vie-economique/accompagnement-et-demarches/espace-createurs-d-entreprises.html>



## FILODIM: POVOLJNI IZGLEDI ZA NAJSUVREMENIJU TEHNOLOGIJU

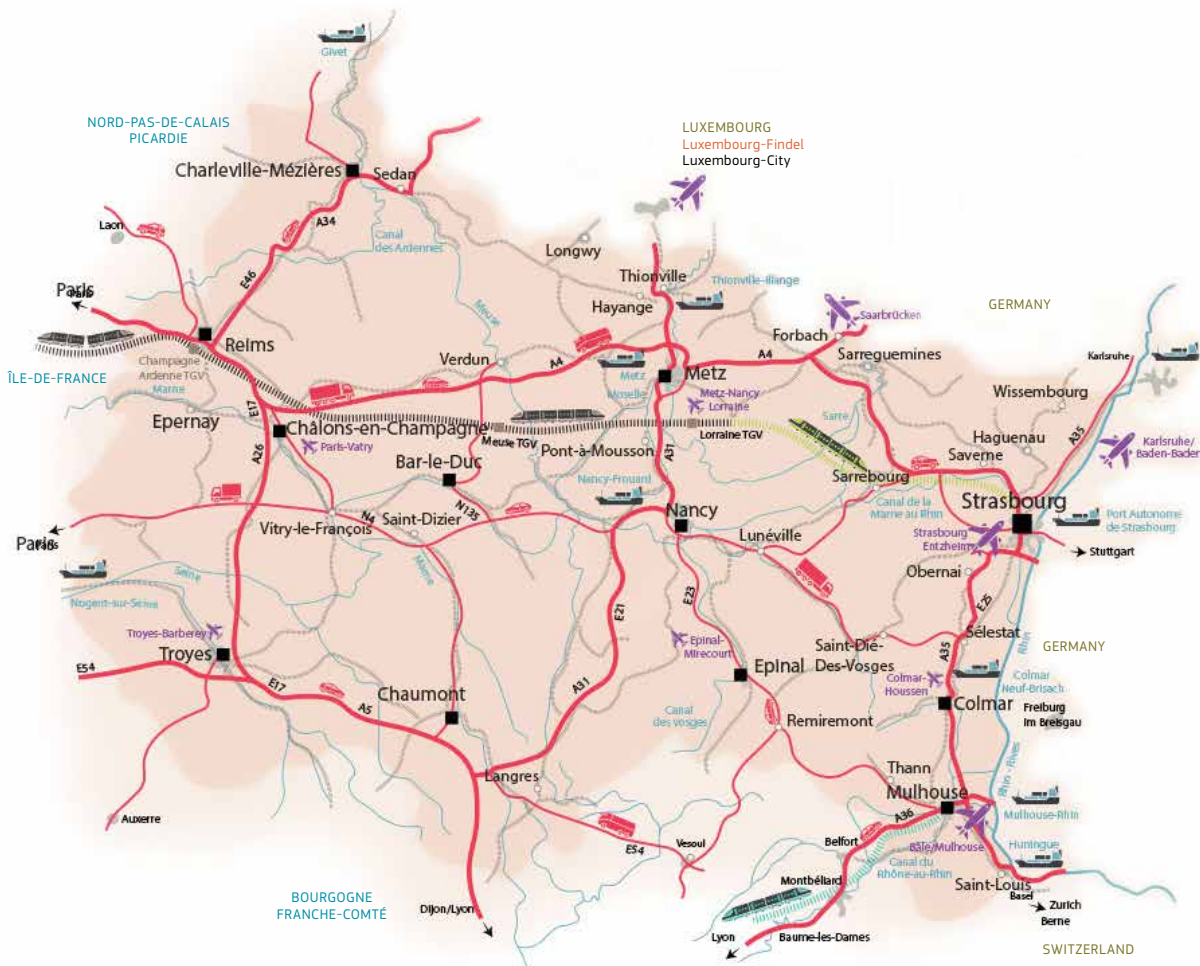
U centru *Centre hospitalier régional et universitaire de Nancy* akademska zajednica i industrija surađuju na projektu FILODIM koji financira EU kako bi razvile nove radioaktivne obilježivače za pomoć u otkrivanju tumora. Inicijativa je najnoviji primjer vrhunskog rada koji obavlja istraživačka skupina Nancyclotep koja je osnovana 2007. U cilju istraživanja inovativnih primjena za tehnologiju snimanja koja se zove pozitronska emisijska tomografija (PET).

Istraživanjem skupine Nancyclotep već su ostvareni značajni rezultati koje primjenjuje europska industrija zdravstvene skrbi, a na temelju njih potpomaže se bolje otkrivanje i dijagnostika u pogledu niza onkoloških, neuroloških i kardiovaskularnih poremećaja. Na projektu FILODIM istraživači su u praksi primijenili nove tehnike za otkrivanje tumora, proveli pretklinička ispitivanja i dodatno razvili PET tehnologije. Projektom se dao i doprinos razvoju platforme za e-učenje, namijenjene osposobljavanju stručnjaka za PET koji su zaposleni diljem europskog sektora zdravstvene skrbi.

Na taj su način projekt FILODIM i druge inicijative skupine Nancyclotep odigrale značajnu ulogu u promicanju regionalne i sveučilišne bolnice u Nancyju kao centra izvrsnosti u istraživanju PET tehnologija, i to ne samo u regiji Grand Est, već i u cijeloj Francuskoj, a zapravo i u cijeloj Europi.

**UKUPNI TROŠAK: 2,3 MILIJUNA EUR**  
**DOPRINOS EU-A: 556 400 EUR**

<http://nancyclotep.inist.fr/>



- Regionalna prefektura
- Prefektura departmana i gradska područja s više od 100 000 stanovnika
- Mreža autocesta
- Mreža glavnih cesta
- Kolodvor LGV (pruga velikih brzina)
- Željeznička mreža
- LGV
- Riječna mreža
- Luka
- Zračna luka (broj putnika u zračnom prometu veći od 1 000 000)
- Zračna luka (broj putnika u zračnom prometu manji od 1 000 000)
- LGV pruga u izgradnji (LGV Est européenne faza 2)
- Planirana LGV pruga (istočna grana LGV/Rhin-Rhône, faza 2)

## Stanovništvo

5 552 388 (2012.), što predstavlja 8,4 % ukupnog stanovništva zemlje.

## Tržište rada

Godine 2012. 67,9 % stanovništva bilo je zaposleno u usporedbi s 68,5 % nacionalnog prosjeka (u EU-u je on 68,3 %); nezaposlenost je iznosila 9,4 % (nacionalni prosjek je 10,2 %, EU 10,8 %).

## Gospodarstvo

Od 18 regija u Francuskoj, regija Grand Est ima šesti najveći BDP po stanovniku koji iznosi 27 000 EUR (podaci za 2013.), što je tek nešto niže od nacionalnog prosjeka koji iznosi 28 400 EUR, no više od prosjeka 28 zemalja EU-a koji je 26 500 EUR. Glavni sektori su usluge, industrija, građevinarstvo i poljoprivreda.

## Pametne specijalizacije

U novoj regiji postoji rastući sektor istraživanja i inovacija koji je usmjeren na pet ključnih regionalnih prioriteta: upravljanje

prirodnim resursima, znanost o materijalima, zdravstvenu skrb i lijekove, biogospodarstvo te buduće tvorničke inovacije. Iako je ulaganje u istraživanje i razvoj niže od nacionalnog prosjeka, istraživači iz regije Grand Est 2011. godine prijavili su Europskom patentnom uredu 440 patenata, što je četvrta najveća brojka među svim francuskim metropolitanskim područjima.

## Ostali ključni sektori

Trgovina ima važnu ulogu u gospodarstvu regije Grand Est zbog strateškog položaja regije koja graniči s Belgijom, Njemačkom, Luksemburgom i Švicarskom. Kada je riječ o izvozu, nalazi se odmah iza regije Île-de-France, a njezin udio u cjelokupnom francuskom izvozu 2014. iznosio je 13,6 %. Udio izvoza u druge zemlje EU-a je otprilike 75 %, od čega se 30 % odnosi na izvoz u Njemačku. ■

## SAZNAJTE VIŠE

<http://www.alsacechampagneardennelorraine.eu/>  
[la-region-alsace-champagne-ardenne-lorraine/](http://la-region-alsace-champagne-ardenne-lorraine/)

# Veće povjerenje i fleksibilnost u odnosima s Bruxellesom

## STRUKTURIRANJE GOSPODARSKOG RAZVOJA REGIJE GRAND EST



**Philippe Richert, guverner regije Grand Est predstavlja stvarne koristi kohezijske politike, a osobito kada se radi o sprječavanju digitalnog jaza između ruralnih područja i gradskih aglomeracija. U ovom razgovoru s novinarom časopisa *Panorama* poziva na veće povjerenje i fleksibilnost u odnosu između Europske komisije i regija kao upravljačkih tijela.**

*Kako kohezijska politika može pomoći regiji Grand Est da se gospodarski razvije i koja su prioritetna područja?*

**Z**a razdoblje 2014. – 2020. regija Grand Est prima 770 milijuna EUR preko regionalnih operativnih programa u regijama Elzas, Champagne-Ardenne i Loreni, koji se financiraju iz strukturnih fondova EU-a. Osim toga, 420 milijuna EUR dodjeljuje se prekograničnim programima Interrega kojima se obuhvaća regija Gornje Rajne, Grande Région i belgijsko-francuska (Francuska-Valonija-Flandrija). Zbirno to iznosi više od 1 milijarde EUR. Kada se tome pribroje sredstva Europskog socijalnog fonda (ESF), kohezijska politika predstavlja vrlo značajan i strukturni resurs za teritorijalni ustroj i gospodarski razvoj regije Grand Est.

Od tog se iznosa 61 % sredstava EFRR-a usmjerava prema trima prioritetnim područjima: 143,8 milijuna EUR za istraživanje i inovacije, 127,7 milijuna EUR za podupiranje konkurentnosti među malim i srednjim poduzetnicima te 77,8 milijuna EUR za razvoj infrastrukture i digitalne tehnologije. Za ulaganja u energetska tranziciju iz EFRR-a bit će izdvojeno 145,8 milijuna EUR dok se potporom ESF-a u ukupnom iznosu od gotovo 160 milijuna EUR u cijeloj regiji Grand Est uglavnom financiraju obrazovanje i osposobljavanje za mlade i tražitelje zaposlenja.

Na primjer, pod pokroviteljstvom regije i njezinih devet departmana pokrenuli smo postupak nadmetanja za postavljanje širokopojasne optičke mreže FTTH u cijeloj regiji Grand Est. Vrijednost tih projekata iznosi više od 2 milijarde EUR. Ruralna područja u lošijoj su poziciji, a brza širokopojasna mreža jedan je od ključnih načina za sprječavanje digitalnog jaza.

*Koje su prednosti i nedostaci tog novog pristupa kojim se nastoji objediniti financiranje i financijske instrumente?*

Prednost politika financiranja upotrebom instrumenata financijskog inženjeringa usporedo s mehanizmima subvencija jest da na taj način možemo staviti na raspolaganje veći broj sredstava. U okviru Junckerovog plana koji podupire Europska investicijska banka (EIB), europska sredstva iskoristit će se za pružanje potpore poduzećima, a ne tijelima lokalne vlasti, i to posredstvom Europskog fonda za strateška ulaganja (EFSU). Kada je riječ o projektima polaganja optičke mreže, 500 milijuna EUR dodijeljeno je Elzasu dok će sedam drugih departmana u regiji Grand Est dobiti 1,3 milijarde EUR. Time će se stvoriti radna mjesta i pomoći uspostaviti infrastrukturu za osposobljavanje, a osobito će biti namijenjeno izvođenju građevinskih radova. Ipak, ključno je postići ravnotežu između dva oblika financiranja i procijeniti učinkovitost tih financijskih instrumenata.



*Postoji globalno pitanje u pogledu uporabe europskih fondova s posebnim naglaskom na pojednostavljenje. Kako regije mogu tome doprinijeti?*

Europa je vrlo podrobno definirala zahtjeve kako bi osigurala pravilno raspoređivanje njezinih sredstava. Zbog tih su provjera paketi toliko zahtjevni da ljudi najčešće radije odustanu od njih umjesto da ispunjavaju stotine stranica obrazaca. Važno je odmaknuti se od tog načina promatranja stvari s nepovjerenjem i usvojiti pristup koji uključuje više povjerenja. Imajući u vidu predstojeće programsko razdoblje, francuske regije predlažu i uklanjanje određenih regulatornih prepreka kao što je prekid primjene državne potpore na kohezijsku politiku i stvaranje jedinstvenog europskog fonda.

Tijekom razdoblja 2014. – 2020. regije mogu doprinijeti tom pojednostavljenju aktiviranjem određenih alata poput uspostave jedinstvene točke za voditelje projekata ili upotrebe pojednostavljenih opcija troškova.

*Prema Vašem mišljenju, je li kohezijska politika učinkovita i kako je se može poboljšati?*

Kohezijskom politikom pomaže se ograničiti učinke gospodarske krize. Njome se koči smanjenje javnih ulaganja u Europi i potiču javne politike kojima je cilj rast stvaranjem radnih mjesta na način da se prilagođavaju intervencije u stvarne zahtjeve svakog teritorija. Ukupno je za regiju Grand Est od 2015. isplanirano 977 projekata i predviđeno gotovo 160 milijuna EUR; od tog broja 766 projekata je financirao EFRR do iznosa od 86 milijuna EUR.

Kako bi politika bila učinkovitija, ključno je odmaknuti se od tog nejedinstvenog pristupa i okrenuti se projektima čiji su učinci dugoročno gledano strukturirani. Moramo se bolje organizirati kako bi osigurali da se javna sredstva (Interreg, EFRR) upotrebljavaju za izrazito strateške potrebe. To znači veću fleksibilnost u našem odnosu s Bruxellesom zato što velike strukturne projekte nije moguće postaviti u razdoblju od šest mjeseci. Međutim, tijekom prvih par godina svakog programskog razdoblja postoji rizik automatskog opoziva sredstava ako je stopa iskorištenosti sredstava neprimjerena. U svijetlu neodložne potrebe za ostvarenjem rezultata prihvaćaju se projekti koji nezasluženo dobivaju prioritetni status.

*Koje rezultate očekujete ostvariti na kraju razdoblja 2014. – 2020.?*

Za svaki strateški cilj utvrđeni su manji ciljevi koje treba ispuniti do 2023. Tematske procjene provest će se tijekom postupka izrade programa. Rezultati će se mjeriti i vrednovati redovito, a osobito 31. prosinca 2018. Ta procjena u sredini razdoblja poslužiti će, prema potrebi, za prilagodbu strategija na kojima se temelje ti programi.

*Koju dodanu vrijednost ima program Interreg Francuska, jedinstveni sustav takve vrste? Koje je Vaše mišljenje o klasičnim programima Interrega?*

Potrebna nam je veća razina dosljednosti kojom se nadilaze upravne granice. Međuregionalnom osi Vosges (Vogezija) koja se spominje u Operativnom programu za regije Lorenu i Vozezi obuhvaćene su bivše regije Lorena, Elzas i Franche-Comté, a u njemu se navode

i ciljevi čije je težište na gospodarstvu, turizmu, prostornom planiranju i poboljšanju okoliša. Primjenjujemo isti pristup i za klaster Véhicule du Futur u Strasbourgu koji obuhvaća regije Elzas i Franche-Comté.

„Klasičnim” programima Interrega pružena je pomoć pri financiranju nekoliko projekata koji su uključivali razvoj prekograničnih zemljišta, podizanje razine osposobljenosti i zaposlenosti, promicanje istraživanja i inovacija kroz projekte pri sveučilištu University of the Greater Region i udruženju Eucor European Campus. Potonje se temelji na suradnji između sveučilišta u Strasbourg i Gornjem Elzasu u Francuskoj, Instituta tehnologije Karlsruhe u Njemačkoj te sveučilišta u Freiburgu i Baselu u Švicarskoj, a cilj mu je izgradnja velike mreže inovacija i istraživanja uzduž Rajne.

*Koji je bio učinak nedavne francuske teritorijalne reforme na operativne programe i upravljanje njima, a za koje su i dalje zadužene regije kako je određeno prije reforme?*

Spajanje regija nije imalo učinka na operativne programe koje je odobrila Europska komisija. Međutim, imalo je izravan učinak na prekogranične odnose. Stvaranjem regije Grand Est susjedna područja bila su prisiljena urediti svoj ustroj. U tom su smislu njemačke savezne države kao što su Saarska, Falačko Porajnje i Baden-Württemberg dogovorile međusobnu koordinaciju prije no što su ušle s nama u raspravu. ■

Povjerenice Corina Crețu i Marianne Thyssen 26. listopada sudjelovale su u radnom seminaru o višegodišnjem financijskom okviru i budućnosti kohezijske politike nakon 2020., koji je organiziralo Udruženje francuskih regija kojim predsjedava Philippe Richert, guverner nove regije Grand Est. U seminaru su sudjelovali i članovi Europskog parlamenta i regionalni predstavnici.

## Razgovor s povjerenicom Thyssen



*Kako Europa može pomoći u rješavanju izazova povezanih s nezaposlenošću, osobito među mladima?*

**P**redsjednik Juncker spomenuo je to u svojem govoru održanom prošlog rujna o stanju Europske unije: zapošljavanje je glavni prioritet Komisije.

Osim Europskog fonda za strateška ulaganja i strukturnih fondova u okviru kojih se dobiva potpora za ulaganja te tako podupire zapošljavanje, važno je istaknuti dva konkretna područja u kojima se nude različite mogućnosti: posebne programe Europskog socijalnog fonda namijenjene podupiranju integracije mladih na tržištu rada te Inicijativu za zapošljavanje mladih. Komisija je zadovoljna dosad postignutim rezultatima u pogledu te inicijative: ukupno 1,4 milijuna mladih već je primilo pomoć te je Francuska u potpunosti iskoristila tu inicijativu pruživši dosada pomoć 220 000 mladih iz regija koje udovoljavaju kriterijima.

Osim promicanja osposobljavanja, osobito na regionalnoj razini, tim sredstvima u okviru visokokvalitetnih inicijativa kao što je Jamstvo za mlade omogućeno je jačanje potpore za mlade koji traže zaposlenje ili kvalifikacije. Unatoč tome, još ima mjesta za poboljšanje kada se radi o utvrđivanju onih osoba koje nisu zaposlene, ne obrazuju se ni osposobljavaju (NEET) te u pogledu kojih još uvijek nema dovoljno novih inicijativa za koje su osigurana sredstva.

S obzirom na to Komisija je predložila Inicijativi za zapošljavanje mladih pridodati još 1 milijardu EUR, a taj će iznos države članice korisnice upotpuniti istovjetnim iznosom svojih sredstva iz Europskog socijalnog fonda.

*Upravljanje strukturnim fondovima uzrok je stalne zabrinutosti potencijalnih korisnica. Postoje li planovi za daljnje pojednostavnjenje?*

Pojednostavnjenje je okosnica naše inicijative za podupiranje „proračuna zasnovanog na rezultatima” – koja je pokrenuta 2015. U svrhu potpore zapošljavanju i rastu upotrebom europskog proračuna na što učinkovitiji način.

Francuska je već započela primjenjivati pojednostavnjene opcije troškova pri provedbi programa koje sufinancira Europski fond za regionalni razvoj i Europski socijalni fond.

Nadalje, prvi delegirani akt koji je Komisija donijela u tom kontekstu odnosio se na francusku nacionalnu Inicijativu za zapošljavanje mladih. Tim je aktom omogućena potpora pristupu zasnovanom na rezultatima, koji se primjenjuje pri provedbi inicijative Jamstvo za mlade. S određenim francuskim regijama vodi se rasprava o sličnim prijedlozima u području osposobljavanja. U tom bih kontekstu pozvala i koordinacijska tijela da preuzmu veću ulogu u pripremi i koordinaciji regionalnih prijedloga.

Naposljetku, htjela bih naglasiti da je Europska komisija u srpnju 2015. osnovala Skupinu na visokoj razini zaduženu za pojednostavnjenje Europskih strukturnih i investicijskih fondova (ESI fondovi) za korisnice. Ta skupina u sastavu od 12 stručnjaka savjetuje Komisiju o načinu smanjenja administrativnog opterećenja za korisnice ESI fondova. Osobito je imala koristi od sudjelovanja francuskih tijela: Glavne komisije za teritorijalnu jednakost, Glavne delegacije za zapošljavanje i strukovno osposobljavanje te regija Francuske, a na tome bih im htjela srdačno zahvaliti. ■

## Razgovor s povjerenicom Crețu



*Koju ulogu u provedbi kohezijske politike, prema Vama, mogu imati novo spojene francuske regije?*

Francuskom teritorijalnom reformom, koja je stupila na snagu 1. siječnja 2016., preoblikovao se teritorijalni ustroj Francuske smanjenjem broja regija s 22 na 13. Te su regije dobile i nove odgovornosti i sada su isključivo one zadužene za podupiranje poduzeća, provedbu politika u području osposobljavanja i zapošljavanja te djelovanje u području prijevoza, uključujući regionalne vlakove i autobuse, ceste, zračne luke i luke. One upravljaju i srednjoškolskim obrazovanjem, planiranjem zajednice te velikim infrastrukturnim objektima. U tom su smislu nove regije naši ključni sugovornici u provedbi kohezijske politike.

Time se omogućuju ulaganja, što dakle može osnažiti obje strane, te pruža učinkovitiji doprinos ostvarenju europskih ciljeva prilagođavanjem smjera djelova-

nja ovisno o određenom regionalnom i lokalnom kontekstu. Osim toga, tim se pristupom povećava i stupanj odgovornosti za mjere poduzete na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini uz snažni angažman partnera u skladu s načelom partnerstva.

*Jedna od glavnih pritužbi u pogledu EFRR-a i dalje je provedba pravila o državnim potporama. Vjerujete li da je isti postupak moguće primijeniti na pojednostavnjenje kao i na druge instrumente EU-a poput Obzora 2020.?*

Naš okvir za razdoblje 2014. – 2020. već uključuje široki raspon elemenata pojednostavnjenja kao što su zajednički skup pravila za sve ESI fondove, veće mogućnosti za pojednostavnjene opcije troškova i e-kohezija. Zatim, revizija višegodišnjeg financijskog okvira u sredini razdoblja uključuje zakonodavne prijedloge za jednostavniji pristup koji je više usmjeren na rezultate. Nadalje, poslušali smo mišljenja brojnih dionika u okviru Skupine na visokoj razini zadužene za pojednostavnjenje za korisnice te Programa za primjerenost i učinkovitost propisa (platforma REFIT).

Međutim, postoji mogućnost da smo dosegli granice s obzirom na to što možemo napraviti unutar postojećeg sustava. Ne dovodeći u pitanje budući prijedlog Komisije o višegodišnjem financijskom okviru nakon 2020., možda će nam trebati temeljitija revizija načina djelovanja kohezijske politike.

Kao prvo vidljive su razlike: trebamo prepoznati da se institucionalne i administrativne strukture i kapaciteti razlikuju među državama članicama. A to bi se trebalo odraziti u sustavu dodjele sredstava.

Kao drugo, trebali bismo prijeći na jedinstveni skup pravila za dodjelu sredstava u okviru zajedničke provedbe. Dakako, ostvarili smo određeni napredak u usklađivanju pravila za ESI fondove, no još uvijek postoje razlike među pojedinim fondovima, što uzrokuje složenost. Stoga trebamo uložiti sav napor u pomak prema jedinstvenom skupu pravila u sljedećem razdoblju financiranja stavljanjem svih investicijskih fondova pod zajedničku upravu.

A kao treće, trebamo potaknuti stvaranje jačih sinergija s drugim instrumentima EU-a, osobito Planom ulaganja, kako bi se što je više moguće iskoristio proračun EU-a.

U tom su kontekstu pravila o državnim potporama i dalje jedan od ključnih izazova za godine koje dolaze. Pravila o državnim potporama ne bi trebala biti nepotrebna prepreka jednostavnom pristupu financijskim sredstvima EU-a. Međutim, to će pitanje trebati detaljnije sagledati u kontekstu nakon 2020. I ostvariti blisku suradnju među službama koje se bave tim temama. ■





# Regija Baltičkog mora usmjerava pogled prema budućim trendovima i izazovima

Strategija Europske unije za regiju Baltičkog mora (EUSBSR) prva je makroregionalna strategija koju je izradila Europska unija. Cilj joj je ojačati suradnju i promovirati uravnoteženi razvoj u ovoj velikoj regiji koja ima 80 milijuna stanovnika, što je 16 % od ukupnog stanovništva EU-a te se sastoji od osam zemalja (Švedska, Danska, Estonija, Finska, Njemačka, Latvija, Litva i Poljska).

Od 8. do 9. studenoga 2016. u Stockholmu u Švedskoj održan je 7. strateški forum pod nazivom „**Jedna regija, jedna budućnost – vizija za 2030. za regiju Baltičkog mora**”. Forum su otvorili povjerenica za regionalnu i urbanu politiku Corina Crețu, predsjednik vlade Kraljevine Švedske Stefan Löfven te predsjednik vlade Republike Finske Juha Sipilä.

Otprilike 1200 dionika iz tijela nacionalnih i regionalnih vlasti, civilnog društva, privatnog sektora, akademske zajednice i medija sudjelovalo je u više od 40 tematskih radionica i seminara kako bi raspravljali o viziji za 2030. I razmotrili na koji je način u okviru makroregionalne suradnje moguće odgovoriti na buduće trendove i izazove.

Povjerenica Crețu istaknula je sljedeće: „*Već sedam godina Strategijom EU-a za Baltičko more, prvom makroregionalnom strategijom u povijesti, omogućuje se suradnja u pogledu izazova koje je nemoguće riješiti na nacionalnoj razini: ekološki i siguran prijevoz, prilagodba klimatskim promjenama i bolje prometne mreže samo su neki od njih, no potrebno je učiniti*

*više. Osobito treba obnoviti i trajno zadržati političku predanost, učinkovito udružiti resurse i uložiti komunikacijske napore za prikaz dodane vrijednosti Strategije.*”

Predstavljeno je izvješće o predviđanjima (vidi poveznicu u nastavku) **‘Gledajući prema 2030.: priprema regije Baltičkog mora za budućnost’**, a koje je poslužilo kao podloga za raspravu o tome kako se kroz suradnju mogu dobiti najbolji odgovori na buduće izazove.

**U pogledu regije prepoznati su glavni trendovi koji uključuju:**

- ▶ promjenu demografskih pritisaka i migracijskih tokova;
- ▶ obnovu industrija i inovacije;
- ▶ produbljivanje razgovora u području okoliša i pripremu za klimatske promjene;
- ▶ promjenu demokratskog donošenja odluka i veću suradnju.

Pitanje ključno za raspravu odnosilo se na probleme koje je potrebno riješiti na makroregionalnoj razini, a kojima se treba pozabaviti na nižoj ili višoj razini upravljanja.

**U pogledu snažnije makroregionalne suradnje prepoznata su glavna područja koja uključuju:**

- ▶ ekološke i klimatske izazove kojima je moguće samo zajednički ovladati,

*Juha Sipilä, predsjednik vlade Republike Finske, s lijeve strane, Stefan Lofven, predsjednik vlade Kraljevine Švedske, s desne strane te Corina Crețu u posjetu kreativnom predvorju tijekom Strateškog foruma za regiju Baltičkog mora >*

- > zajedničku civilnu zaštitu za čiju provedbu treba uspostaviti višesektorsku suradnju među zemljama,
- > plavi rast koji se odnosi na zajedničke resurse Baltičkog mora,
- > bolji nadzor nad pomorskim prijevozom imajući u vidu veće količine za prijevoz i
- > zaštitu zajednica koje dugo surađuju što je ključ za uspjeh EUSBSR-a.

## Uspješnost i potencijal

Kao izvor podataka za raspravu o budućim trendovima i mogućnostima ostvarenja makroregionalne suradnje predstavljeno je izvješće „**Trendovi, izazovi i potencijal u regiji Baltičkog mora**” o kojemu se raspravljalo na posebnoj sjednici. Ono uključuje rezultate sustava teritorijalnog praćenja i indeks potencijala za regiju Baltičkog mora. Na temelju obaju alata vidljiva je trenutačna uspješnost regije Baltičkog mora te je tako dobivena podloga za raspravu o potencijalu za razvoj u okviru makroregije.

Iz ažuriranih podataka **Sustava teritorijalnog praćenja regije Baltičkog mora** vidljiva je promjenjiva priroda postojećih razlika. Na nacionalnoj se razini premošćuje istočno-zapadni gospodarski jaz u regiji Baltičkog mora. Istodobno se sve zemlje suočavaju s većom polarizacijom na podnacionalnoj razini. Danas je najveće razlike moguće uočiti u društvenom razvoju. Jednako tako, čini se da je financijska kriza pogodila ruralna područja jače nego ostale vrste regija. Rezultat toga jest sve veća koncentracija proizvodnje, radnih mjesta i ljudi u gradskim područjima regije Baltičkog mora. Nadalje, u izvješću se ukazuje na glavne ekološke izazove poput kakvoće zraka u gradovima i razine eutrofikacije u Baltičkom moru.

S pomoću **indeksa regionalnog potencijala regije Baltičkog mora** rangira se i analizira uspješnost svih 115 regija koje pripadaju regiji Baltičkog mora. Njegovom upotrebom kreatori politika dobivaju uvid u jake i slabe strane regije te ga je moguće upotrijebiti za učenje o regijama primjenom



poredbene metode. Indeks se temelji na tri kategorije: demografskom potencijalu, potencijalu radne snage i gospodarskom potencijalu. Na vrhu popisa nalazi se regija Oslo, koja je preuzela vodstvo, a odmah nakon nje nalazi se susjedna regija Akershus. Među preostalih deset najboljih nalaze se četiri regije glavnih gradova Švedske, Danske, Njemačke i Finske te tri norveške regije (Rogaland, Hordaland i Sør-Trøndelag) i regija Hamburga u Njemačkoj.

Drugo izvješće predstavljeno u Stockholmu pod nazivom „Vrh Europe – dobri rezultati danas, u strahu za sutra” sadržava pregled gospodarskih trendova u regiji Baltičkog mora uključujući izgleda za ulaganja, rast i konkurentnost. Njime se potvrđuje da su zemlje oko Baltičkog mora još uvijek visoko rangirane s obzirom na konkurentnost i inovativni kapacitet te da se u cijeloj regiji i dalje povećava blagostanje. Međutim, u pogledu gospodarstva postoji i zabrinutost zbog nastavka slabljenja položaja regije na svjetskim tržištima. ■

### SAZNAJTE VIŠE

<http://www.balticsea-region-strategy.eu/>

# Jačanje administrativnih kapaciteta samoocjenjivanjem zaposlenika

**Glavna uprava za regionalnu i urbanu politiku uvodi skup alata za unaprjeđenje upravljanja i provedbe programa u okviru Europskog fonda za regionalni razvoj i Kohezijskog fonda. Uključivat će i novi alat za samoocjenjivanje zaposlenika koji rade na provedbi programa financiranja kao dio napora koji se ulažu u podupiranje razvoja ljudskih resursa.**

**N**a učinkovitost država članica i regija u velikoj mjeri utječe kvaliteta administrativnih kapaciteta javne uprave. Tri ključna čimbenika koja utječu na učinkovitost su ustrojstvo uprave, ljudski resursi te dostupnost odgovarajućih sustava i alata. Postoji li idealan predložak za način upravljanja sredstvima, a koji bi bio namijenjen organizaciji? Ne, nema gotovog i dostupnog standardnog predloška, no svakako je moguće prepoznati skupinu ključnih kompetencija na temelju kojih je moguće poboljšati učinkovitost organizacije odgovorne za upravljanje sredstvima.

Slijedom toga, kako bi pomogla upravama u državama članicama, Glavna uprava za regionalnu i urbanu politiku izradila je okvir kompetencija i povezani alat za samoocjenjivanje. Cilj je poduprijeti daljnju profesionalizaciju upravljanja sredstvima te u konačnici osnažiti administrativne kapacitete u upravama koje upravljaju sredstvima.

Ti bi alati trebali pomoći državama članicama i regijama da ojačaju svoje uprave na učinkoviti način i prepoznaju koje tražene kompetencije i vještine nedostaju njihovu osoblju pri čemu se utvrđuju potrebe za osposobljavanjem i zapošljavanjem novih djelatnika. Rezultate samoocjenjivanja moguće je iskoristiti i za razvoj modula za osposobljavanje na nacionalnoj i europskoj razini, koji se odnose na upravljanje Europskim fondom za regionalni razvoj (EFRR) i Kohezijskim fondom.

GU za regionalnu i urbanu politiku već je testirao probnu verziju alata za samoocjenjivanje. Tim je postupkom potvrđena prikladnost i djelotvornost zadataka i podzadataka te 180 kompetencija prepoznatih u alatu za samoocjenjivanje iako

su dani prijedlozi za neke tehničke i operativne promjene prije no što se sustav stavi u širu upotrebu. Jedna od izmjena odnosi se na prilagodbu alata na način da više ne bude u dosadašnjem formatu Microsoft Excel, već da bude dostupan u lako razumljivoj i prilagodljivoj mrežnoj verziji čime se olakšava provedba i omogućava veća razina fleksibilnosti.

## Prilagođavanje

Za daljnje usavršavanje alata za samoocjenjivanje trebat će uskoro provesti dodatno testiranje kojim bi se obuhvatile odabrane ogledne uprave u sedam država članica, a koje se provodi uz podršku konzultantskog tima. Očekuje se da će ogledne uprave i konzultanti započeti međusobnu suradnju 2017. godine i ta će suradnja trajati otprilike šest mjeseci prve polovine te godine.

Konzultanti će tijekom cjelokupnog postupka ocjenjivanja kompetencija pazljivo pratiti, pružati podršku i analizirati probno uvođenje okvira kompetencija i alata za samoocjenjivanje u upravama država članica.

### Konzultanti će:

- ▶ prilagođavati alat za samoocjenjivanje prema potrebama svake ogledne uprave;
- ▶ nadređenim osobama i rukovoditeljima u upravama pružati podršku pri prikupljanju podataka na temelju samoocjenjivanja koje su izvršili zaposlenici uz upotrebu alata, pomoći pri objedinjavanju podataka na upravnoj razini te pomoći pri analiziranju prikupljenih i objedinjenih podataka;
- ▶ prepoznati mjere i dati smjernice u pogledu načina na koji je moguće osnažiti ili na učinkoviti način razviti one kompetencije u oglednim upravama koje nedostaju ili koje treba poboljšati;
- ▶ na temelju analize objedinjenih podataka dobivenih iz svake uprave ponuditi prilagođene smjernice u vezi s planovima i strategijama za razvoj ljudskih resursa.





## PROBNI RAD ALATA ZA SAMOOCJENJIVANJE

**Predlaže se da tijela odgovorna za sljedeće programe provedu probno testiranje okvira kompetencija i alata za samoocjenjivanje:**

- › Austrija: Operativni program Ulaganja u rast i zapošljavanje u Austriji za razdoblje 2014. – 2020.
- › Bugarska: Operativni program Okoliš u razdoblju 2014. – 2020.
- › Estonija: Operativni program Sredstva u okviru kohezijske politike za razdoblje 2014. – 2020.
- › Grčka: Regionalni operativni program Zapadne Makedonije
- › Mađarska: Operativni program Okolišna i energetska učinkovitost
- › Poljska: Regionalni operativni program za Dolnośląskie
- › Rumunjska/Bugarska: Prekogranični program suradnje

Pilot-studija koja se provodi u sedam javnih uprava odgovornih za upravljanje programima u okviru EFRR-a i Kohezijskog fonda pomoći će utvrditi potrebne izmjene alata za samoocjenjivanje i omogućiti izvršenje promjena prije stavljanja okvira kompetencija i alata u širu upotrebu.

U sklopu studije donijet će se i zaključci o tome što bi uprave u državama članicama i Europska komisija trebali uzeti u obzir za omogućavanje uspješne buduće provedbe okvira kompetencija. Time će se pak potpomognuti daljnja izrada uputa za korisnike i dati preporuke o najboljem načinu promicanja šire upotrebe okvira i alata za samoocjenjivanje, osobito u onim državama članicama koje trebaju dodatno razviti svoje administrativne kapacitete.

Na temelju rezultata studije, od sredine 2017. godine omogućit će se primjetno promicanje upotrebe okvira kompetencija i alata za samoocjenjivanje u svim upravama u državama članicama, koje su odgovorne za upravljanje EFRR-om i Kohezijskom fondom. ■

### SAZNAJTE VIŠE

<http://europa.eu/IPv34Pm>

# Izlazak izvan okvira BDP-a: završna verzija indeksa društvenog napretka za EU na regionalnoj razini

U najnovijoj verziji indeksa društvenog napretka za EU na regionalnoj razini u listopadu su objavljeni rezultati mjera koje su uvedene u 272 regije država članica EU-a.

„Društveni napredak” definira se kao sposobnost društva da zadovolji osnovne ljudske potrebe svojih građana, uspostavi temelje koji građanima i zajednicama omogućavaju poboljšanje i održavanje kvalitete svojeg života i stvaranje uvjeta u kojima pojedinci lako ostvaruju puni potencijal. Indeksom društvenog napretka za EU obuhvaćene su tri dimenzije društvenog napretka: osnovne ljudske potrebe, temelji blagostanja i mogućnosti. Svaka od njih raščlanjuje se na četiri temeljne sastavnice koje opisuje 50 pokazatelja stanja društva i okoliša. Namjerno izuzimanje gospodarskih pokazatelja znači da se društveni napredak izravno mjeri s pomoću indeksa umjesto upotrebom zamjenskih gospodarskih varijabli.

**Mjerenje društvenog napretka može imati utjecaj na strategije razvoja regija EU-a. Svrha ovog najnovijeg indeksa jest:**

- ▶ pomoći regijama u pronalaženju stručnjaka na svakom stupnju gospodarskog razvoja, od kojih mogu učiti te, prema potrebi, po prioritetima odrediti pitanja koja žele riješiti u okviru svojih programa kohezijske politike;
- ▶ služiti službama Komisije za dobivanje mišljenja u cilju procjene rješavaju li se programima dodjele financijskih sredstava prava pitanja na pravim mjestima;
- ▶ omogućiti Glavnoj upravi za regionalnu i urbanu politiku da pruži doprinos raspravi o „BDP-u i širem kontekstu”.

## Stigle su ocjene

Iz rezultata je vidljivo da je stupanj društvenog napretka najviši u nordijskim i nizozemskim regijama, a najniži u rumunjskim i bugarskim regijama. Stupanj društvenog napretka visok je i u Austriji, Njemačkoj, Luksemburgu, Irskoj i UK-u. Belgija i Francuska isto tako imaju dobre ocjene, iako su u obje zemlje vidljive

velike unutarnje razlike. Najviši stupanj razlika unutar same zemlje moguće je uočiti u Italiji gdje središnje regije postižu bolje ocjene od ostatka zemlje.

Postoji čvrsta povezanost između indeksa društvenog napretka za EU i bruto domaćeg proizvoda (BDP) po glavi stanovnika iako odnos ukazuje na to da na svakoj razini ostvarenja gospodarskih rezultata postoje mogućnosti za veći društveni napredak, no i rizici od ostvarenja manjeg napretka. U siromašnijim regijama svaki je dodatni EUR BDP-a po glavi stanovnika zamjetan dodatni doprinos društvenom napretku, dok isto u puno manjoj mjeri važi za bogatije regije. To se osobito očituje u regijama glavnih gradova: na primjer, indeks društvenog napretka za Bukurešt, Bratislavu, Prag, Bruxelles i London na relativno je niskoj razini u odnosu na njihov BDP po glavi stanovnika. Međutim, druge regije poput nordijskih i većine nizozemskih daleko su iznad razine svojih ekonomskih pokazatelja postižući veće ocjene nego što bi se to moglo očekivati od njihova BDP-a po glavi stanovnika.

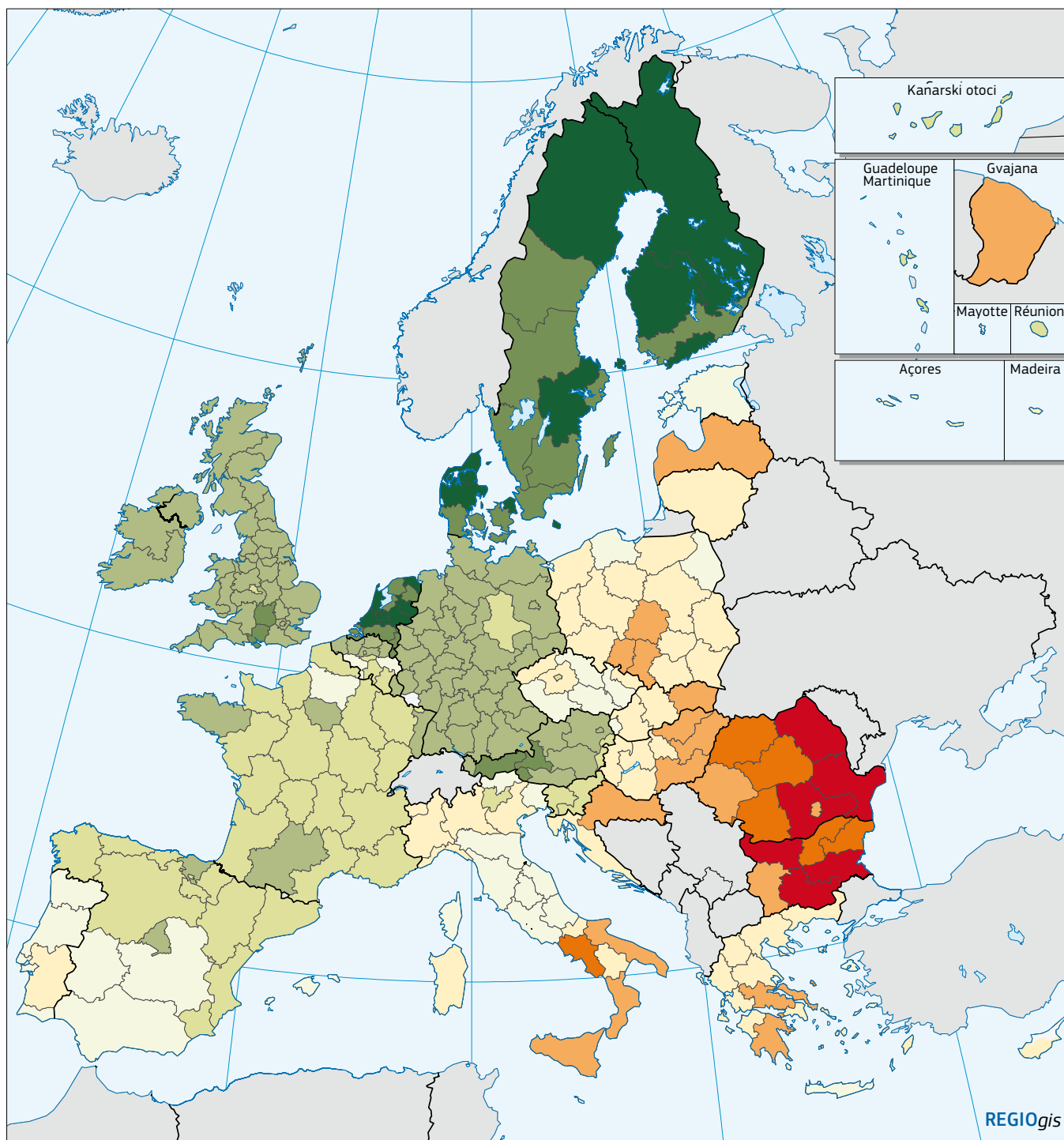
Uz iznimku nekih regija u državama članicama koje su pristupile EU-u 2004. ili kasnije, s pomoću indeksa društvenog napretka za EU otkriva se da su zadovoljene osnovne ljudske potrebe u gotovo svim regijama EU-a. Iz dimenzije temelja blagostanja vidljive su veće razlike, a tek nordijske države članice, Nizozemska i Irska postižu dobre ocjene u svim svojim regijama. U pogledu mogućnosti zabilježene su najveće razlike, a najlošije rezultate ostvaruju brojne regije i južnom i istočnom EU-u.

Indeks društvenog napretka za EU na regionalnoj razini nastao je kao rezultat trogodišnje suradnje Glavne uprave za regionalnu i urbanu politiku <sup>1</sup>, neprofitne organizacije Social Progress Imperative i Orkestre, baskijskog instituta za konkurentnost. U skladu je s općim okvirom globalnog indeksa društvenog napretka i prilagođen je za EU jer se rabe pokazatelji koji su ponajprije dobiveni na temelju podataka Eurostata. ■

## SAZNAJTE VIŠE

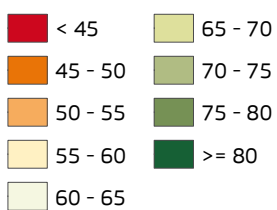
<http://europa.eu/!Dg69Mv>

<sup>1</sup> Indeks društvenog napretka za EU na regionalnoj razini nije osmišljen radi dodjele novčanih sredstava te ni na koji način ne obvezuje Komisiju.



### Indeks društvenog napretka za EU

Indeks



Izvor: GU za regionalnu i urbanu politiku



© EuroGeographics Udruženje za administrativne granice



# POSTAVLJANJE GLOBALNOG STANDARDA ZA EKOLOŠKI PRIJEVOZ

**UKUPNI DOPRINOS:  
1 352 900 EUR**

**DOPRINOS EU-A:  
1 088 500 EUR**



**Koordinator Andrius Sutnikas iz znanstvenog i tehnološkog parka Klaipeda u Litvi govori u časopisu Panorama o projektu MarTech LNG te o tome kako je projekt pomogao pretvoriti južnu baltičku regiju u središte opskrbe ukapljenim prirodnim plinom (UPP) na globalnoj razini.**

Uvođenjem novih propisa EU-a kojima se potiče prelazak na čišća goriva na moru, industrija pomorskog prijevoza u zemljama koje graniče s južnim Baltičkim morem brzo se morala prilagoditi. Uz podršku EU-a, osam europskih partnera na projektu MarTech LNG uvidjelo je priliku za iskorištavanje industrije UPP-a kao katalizatora regionalnog

rasta i razvoja te za preoblikovanje Južnog Baltika na način da služi kao primjer ekološkog prijevoza.

*Panorama: Kako je došlo do pokretanja projekta?*

Andrius Sutnikas: Litva i Poljska odlučile su uložiti znatna sredstva u energetsku sigurnost i neovisnost. Naravno da su sveučilišta i poduzeća u našoj mreži željela znati kako ostvariti korist od financiranja i eventualnog novog izvora energije. Stoga smo pokrenuli projekt za uspostavu prekograničnog lanca vrijednosti u regiji južnog Baltičkog mora.

*Koji su bili izazovi ili mogućnosti na koje je trebalo odgovoriti u okviru projekta?*

Lokalnim poduzećima i sveučilištima nedostaje vještina povezanih s UPP-om kako bi uspostavili nove poslovne modele i tehnološka rješenja. Nakon što smo istražili mogućnosti, shvatili smo da bi se jedno od glavnih tržišta moglo odnositi na pomorski prijevoz s obzirom na stupanje na snagu novih propisa u pogledu zaštite okoliša. Pretvorili smo izazove vezane uz okoliš u poslovne prilike uz dodatna ulaganja brodovlasnika, otvarajući time radna mjesta i potičući tehnološki razvoj pomorske industrije u regiji. Sada su poljska i litavska brodogradilišta vodeći proizvođači brodova na UPP. Južni

Baltik postaje primjer ekološkog prijevoza, koji bi mogle slijediti druge regije.

*Na koji ste način stekli i prenijeli potrebno stručno tehnološko znanje?*

Znanstveni i tehnološki park Klaipeda bio je na čelu projekta, a imali smo osam partnera iz pet zemalja. U sklopu projekta MarTech LNG osposobljeno je 200 stručnjaka te su izrađeni znanstveni profili u vezi s istraživanjem UPP-a u regiji i uspostavljena je platforma za izgradnju kompetencija na portalu za poslovnu suradnju golng.eu: sažeti prikaz istraživanja o UPP-u koja su dostupna javnosti, i to u područjima koja se odnose na ukapljivanje, strojeve, postrojenja na kopnu i manja postrojenja UPP-a, sigurnost i okoliš, komercijalne trendove i tržišnu dinamiku. Održali smo i 14 seminara o tehnologijama omogućujući regionalnim dionicima pristup najsuvremenijim tehnologijama.

Kroz 20 sastanaka među poslovnim subjektima projektom MarTech LNG pokrenuto je 10 poslovnih projekata. Proveli smo i savjetovanja o izvedivosti u sklopu velikih natječaja za tehnologiju UPP-a: ukrcavanje UPP-a u plovila na kraćim relacijama u Danskoj; kapacitet terminala UPP-a u Klaipedi; te nova trajektna linija između mjesta Świnoujście i Klaipede koja povezuje dva velika centra UPP-a u regiji.

### *Koju su ulogu imala sredstva EU-a?*

Sredstvima EU-a omogućio se tehnološki razvoj i sklapanje poslovnih partnerstva koja su projektu donijela otprilike 46 milijuna EUR. Do toga ne bi došlo bez europskih ulaganja.

### *Je li bilo teško uspostaviti prekogranične lance opskrbe?*

Izgradnja održivih lanaca vrijednosti i pružanje tehnoloških rješenja za nove poslovne modele UPP-a bili su glavni izazovi zato što smo se bavili međusektorskim i međukulturnim pitanjima. No, cilj nam je bio poduzećima iz različitih sektora, koja su ušla u poslovno partnerstvo, ponuditi konkurentsku prednost. Na taj se način potaklo bolje razumijevanje toga da rješavamo izazove na globalnoj razini, a da budemo konkurentni, trebali bismo sagledati poslovanje iz međunarodne perspektive povezujući proizvodne kapacitete na istoku s tehnologijom na sjeveru.

### *Koje je koristi regija imala od projekta?*

Glavni fokus bio je na energetskej industriji i industriji brodske tehnologije u regiji, no postigli smo i kritičnu masu za razvoj infrastrukture za UPP u lukama i gradovima te osigurali podatke iz istraživanja u svrhu podupiranja donošenja odluka u javnim i privatnim subjektima. Industrija brodogradnje u Južnom Baltiku svakako ima koristi i postaje svjetski predvodnik u toj grani. Izgradili smo partnerstva kojima će se poduprijeti poslovni model u regiji, koji se temelji na UPP-u. Ako se realiziraju sve poslovne prilike otvorene tijekom projekta, stvorili bismo najmanje 400 – 500 radnih mjesta. Očekujemo da će se rast aktivnosti odvijati u skokovima i zasigurno u budućnosti.

### *Na koji ste način zainteresirali velika multinacionalna poduzeća?*

Tijekom projekta posjetili smo jedan od glavnih svjetskih događaja za UPP kako bismo promicali regionalni lanac vrijednosti UPP-a. Time smo privukli pažnju poduzeća kao što su GE, Shell, Emerson i Wärtsilä koji su bili zainteresirani za pružanje mogućnosti za tehnološki razvoj i inovacije u regiji. Projektom mrežom održavaju se bliski odnosi s ovim partnerima.

### *Koje su daljnje prilike otvorene u vezi s inovacijama u poslovanju?*

Luka ili grad sami za sebe nikad neće biti konkurentni u ovoj novoj industriji. Treba nam lanac vrijednosti za razvoj proizvoda i usluga za kojima postoji potražnja u svijetu. MarTech LNG je projekt kojim se objedinjuju tehnološke i organizacijske inovacije. Projektom je nagoviješten pomak paradigme u načinu ukrcavanja pogonskog goriva na brod, što ima učinke na okoliš i gospodarstvo. Prirodni plin najčišće je dostupno fosilno gorivo. Štoviše, iz prognoza cijena broskog plinskog ulja vidljivo je da bi u pogledu plovila na UPP troškovi korištenja mogli biti najniži unatoč većim početnim ulaganjima kada se ta tehnologija uspoređi s drugim dostupnim tehnologijama poput npr. pročišćavanja ispušnih plinova.

Prekogranična mreža kompetencija sada spaja 200 stručnjaka koji posjeduju naj-suvremenija znanja u području inženjerskih rješenja za UPP, sigurnosti i poslovnih analiza.

### *Koje su lekcije naučene za budućnost?*

Projektom MarTech LNG razvijeni su prekogranični lanci opskrbe čime se maks-

imalno povećava regionalni gospodarski potencijal industrije UPP-a u razvoju, a time su osigurana i poslovna ulaganja u vrijednosti od 46 milijuna EUR. Očekuje se da će gospodarski učinak u budućnosti biti veći. Projekt MarTech LNG uvelike je prepoznat kao glavna iskra koja je pokrenula niz ulaganja u sektor brodogradnje i snabdijevanja brodova gorivom.

Prethodne rasprave o UPP-u u južnoj baltičkoj regiji nisu bile cjelovite te su se prvenstveno odnosile na energetske neovisnost, osobito u Poljskoj i Litvi. Pametni prekogranični klaster međusobno ovisnih luka, brodograditelja, brodovlasnika, dobavljača tehnologija i snabdjevača brodova gorivom u južnoj baltičkoj regiji sada dobiva zamah. Projektom se potaknuo niz tehnoloških aktivnosti i inovacijskih aktivnosti u poslovanju usmjerenih na pametnu specijalizaciju u pomorskoj industriji Južnog Baltika te su se uspostavile i tehnološke sinergije među aktivnostima koje se odvijaju u lukama za UPP i ostalim lukama, a kao što je npr. hlađenje amonijakom. Projekt MarTech LNG primjer je načina na koji „meke” mjere i prekogranična suradnja mogu biti predvodnici u gospodarskom rastu i otvaranju radnih mjesta. ■

### **SAZNAJTE VIŠE:**

Znanstveni i tehnološki park Klaipeda:  
www.kmtp.lt  
Lanac vrijednosti UPP-a: www.golng.eu

# ENERGIJOM IZ PRIRODNIH RESURSA NAPAJA SE ZELENI PODATKOVNI CENTAR U EPIRU

**UKUPNO ULAGANJE:  
8 347 900 EUR**

**DOPRINOS EU-A:  
8 347 900 EUR**

**Projekt Zelenog podatkovnog centra koji se razvija na obalama rijeke Louros ima znatan utjecaj na svijest i razvoj IKT-a u grčkoj regiji Epir.**

Posljednjih je godina brz napredak u području interneta te informacijskih i komunikacijskih tehnologija doveo do sve veće potražnje za velikim podatkovnim centrima za hostiranje golemih računalnih resursa koji pokreću naše globalno digitalno gospodarstvo. Ti namjenski centri troše veliku količinu energije koja pak pridonosi emisijama stakleničkih plinova i njihovu štetnom učinku na našu klimu i okoliš.

Tijekom rada suvremena računala proizvode golemu količinu topline, koju znatnim dijelom troše podatkovni centri za sustave klimatizacije zraka i rashlađivanja. Projektom Zelenog podatkovnog centra (engl. Green Data Center, GreenDC), koji je sufinancirao Europski fond za regionalni razvoj (EFRR) u okviru operativnog programa pod nazivom „Digitalna konvergencija za razdoblje 2007. – 2013.” planiralo se smanjiti energiju koja se troši na pružanje računalnih usluga, i to primjenom alternativnih i održivih izvora energije koju je moguće ponovno upotrijebiti.

Zahvaljujući ekološkom dizajnu projekta, ukupna potrošnja energije smanjit će se za više od 50 % u usporedbi s energijom kojom se koriste konvencionalni podatkovni centri što će imati pozitivan učinak na okoliš.

## Sirovina

GRNET, grčka istraživačka i tehnološka mreža primjenjuje ekološki prihvatljiva rješenja za razvoj vlastitih podatkovnih centara u cilju zadovoljenja rastuće potražnje za računalnim resursima čiji trošak rada je manji. U okviru te ovlasti razvila je projekt GreenDC, koji se za dobivanje hladne vode potrebne za konvencionalne rashladne uređaje u klimatizacijskom sustavu centra oslanja na prirodu.

Za razliku od većine informatičkih projekata u Grčkoj, GreenDC smješten je daleko od popularnih gradskih područja, na obalama rijeke Louros pored hidroelektrane kojom upravlja poduzeće Public Power Company Renewables. Hladna voda iz rijeke crpkama se dovodi do klimatizacijskog sustava podatkovnog centra gdje je izmjenjivači topline upotrebljavaju za hlađenje unutarnjih vodenih tokova umjesto upotrebe rashladnih uređaja koji troše puno energije.

Podatkovni centar sastoji se od šest u potpunosti izvedenih montažnih kontejnera, u kojima se nalaze informatička oprema, sustavi običnog i neprekinutog napajanja, srednjenaponska podstanica, rashladni sustav, agregat za struju za pomoćno napajanje te ured za osoblje. Rad je u potpunosti automatski, a svi procesi nadzora i upravljanja izvode se daljinski iz mreže GRNET zahvaljujući opsežnim sustavima automatizacije i senzora te izrade videozapisa.

Centar trenutačno hostira 200 najsuvremenijih računalnih poslužitelja te se u njemu bazi korisnika mreže GRNET nude napredne usluge poput računarstva u oblaku. On u znatnoj mjeri utječe na podizanje svijesti o IKT-u i razvoj relevantnih tehnoloških znanja poticanjem interakcija među lokalnom zajednicom i akademskim institucijama diljem regije Epir. ■

**SAZNAJTE VIŠE**  
<http://www.grnet.gr>



## PROJEKTI

# DUTCH GARDEN ODGAJA TALENTE ZA INDUSTRIJU IGARA

**UKUPNO ULAGANJE:  
4 000 000 EUR**

**DOPRINOS EU-A:  
1 600 000 EUR**

**Nizozemska industrija videoigara osnažena je stvaranjem inkubatora za poduzeća koja pokreću poslovanje pod nazivom Dutch Game Garden, koji pruža inovativni prostor za umrežavanje i nudi usluge renomiranim predvodnicima u toj industriji te služi za odgajanje novih talenata.**

Nizozemska je uložila znatna sredstva u sektor videoigara stvaranjem Dutch Game Garden (DGG), inovativnog inkubatora za poduzeća koja pokreću poslovanje, a čiji je cilj promicanje talenata u industriji. Od osnutka 2008. DGG se razvio u živopisnu zajednicu koja je privukla niz inovativnih poduzeća i stručnjaka.

Pokazalo se da je ovaj inkubator za poduzeća koja pokreću poslovanje i središte događanja, koje je namijenjeno industriji videoigara, jedinstven i plodonosan koncept u Nizozemskoj i na međunarodnoj razini, izjavljuje Direktorica za komunikacije inkubatora DGG Eline Muijres. Ona tvrdi da su se prije 2008. U toj industriji osjećale posljedice nedostatka vidljivosti te nije bilo moguće koordinirati i pružiti potporu novim *start-up* poduzećima. Uspostavom DGG-a u Nizozemskoj je omogućeno stvaranje mreže stručnjaka za industriju te privlačenje novih talentiranih ljudi.

U razdoblju između 2008. i 2014. otprilike 75 poduzeća nalazilo se u sjedištu DGG-a u Utrechtu te u drugim središtima u Hilversumu i Bredi. Time je stvoreno 200 radnih mjesta te su ostvareni prihodi u iznosu od 6 milijuna EUR. Više od 500 poduzeća dobilo je potporu DGG-a, koji ih je savjetovao te im pružio usluge posredovanja.

DGG je domaćin niza događanja, uključujući njegove poznate ručkove za umrežavanje, namijenjene potencijalnim klijentima, studentima, nastavnicima i ulagačima. Njegovo godišnje događanje pod nazivom Indigo pruža priliku nizozemskim stvarateljima igara da prikažu svoj rad na tom značajnom događanju. Ostale aktivnosti uključuju stručne seminare za talentirane pojedince u sponu, kraća natjecanja u stvaranju računalnih igara (*game jams*) te radionice. Do danas je više od 22 000 ljudi prisustvovalo događanjima u organizaciji DGG-a.

„Dutch Game Garden naglo je izrastao u poznati koncept u Nizozemskoj, no i izvan nje. To je prostor u kojem ima mnogo poduzeća

za razvoj igara i tehnologije, a svoj zamah dobivaju u okviru programa potpore za poduzeća koja pokreću poslovanje, mnogobrojnih događanja za umrežavanje, stotina publikacija i novih lokacija koje niču diljem cijele zemlje. Ta kombinacija aktivnosti, koja osnažuje obje strane, čini nas jedinstvenima u Nizozemskoj i u inozemstvu”, izjavljuje Glavni direktor DGG-a Jan-Pieter van Severter.

## Ozbiljne računalne igre

U prostoru DGG-a smješten je niz poduzeća za stvaranje računalnih igara od međunarodnog značaja, koja razvijaju aplikacije koje mogu biti usmjerene na zabavu ili primijenjene u drugim industrijama.

Zapravo, DGG je najviše podupirao razvoj „ozbiljnih igara”, kategorije u kojoj se tehnike igranja iskorištavaju za osposobljavanje ili obrazovanje korisnika u području određenih tema kao što je skrb za odrasle i sigurnost pacijenata. Tijekom posjeta DGG-u 2015. europska povjerenica za regionalnu politiku Corina Crețu bila je osobito zadivljena aktivnostima inkubatora u tom području.

DGG je razgranao svoje aktivnosti kako bi poduzećima pružio mentorstvo u području razvoja aplikacija, internetskih kampanja i interaktivnog dizajna pored podupiranja razvoja igara. Iskoristio je sredstva kojima je projekt financiran za pružanje veće potpore i šireg raspona usluga inkubatora većem broju poduzeća te kako bi se preselio u modernije prostore. Postojao je i poriv da se potakne nizozemski sektor na sudjelovanje u međunarodnim sajmovima i poboljšati vidljivost industrije sudjelovanjem u izradi više od 1250 članaka namijenjenih objavi u digitalnim, tiskanim i audiovizualnim medijima.

Ukupno ulaganje u projekt „Dutch Game Garden” iznosi 4 000 000 EUR, od kojih Europski fond za regionalni razvoj (EFRR) pridonosi s 1 600 000 EUR kroz „Operativni program za zapošljavanje i konkurentnost zapadne Nizozemske” za programsko razdoblje 2007. – 2013. ■

## SAZNAJTE VIŠE

[www.dutchgamegarden.nl](http://www.dutchgamegarden.nl)

# Zajednička vizija kohezijske politike za razdoblje nakon 2020.



**Konferencija perifernih pomorskih regija (Konferencija) te GU za regionalnu i urbanu politiku Europske komisije u listopadu su organizirali veliku konferenciju u Bruxellesu kako bi održali raspravu o ključnoj ulozi kohezijske politike u budućnosti Europske unije. Cilj događanja pod nazivom „Uloga kohezijske politike u ostvarenju prioriteta EU-a” bio je potvrditi ulogu kohezijske politike u ostvarenju prioriteta EU-a te pokazati kako ona nije samo blagajna već znači puno više.**

**E**nrico Rossi, guverner regije Toskana te potpredsjednik Konferencije perifernih pomorskih regija govori u časopisu *Panorama* o važnosti događanja te viziji kohezijske politike za razdoblje nakon 2020., a koju je oblikovala Konferencija.

*Koja je Vaša osobna reakcija na ovogodišnje događanje pod nazivom Europski tjedan regija i gradova?*

Ovogodišnjim događanjem pod nazivom Europski tjedan regija i gradova regijama diljem Europe omogućeno je predstavljanje sposobnosti za stvaranje rasta i radnih mjesta, provedbu kohezijske politike Europske unije te dokazivanje važnosti djelovanja na lokalnoj i regionalnoj razini što utječe na dobro europsko upravljanje.

Za Konferenciju perifernih pomorskih regija i njezinih 160 perifernih pomorskih regija, koje ona predstavlja u cijeloj Europi, Europski tjedan regija i gradova poslužio je kao prilika za organizaciju tog važnog događanja u okviru kojeg je predstavljeno regionalno stajalište o budućnosti kohezijske politike. S pomoću konkretnih primjera koje su iznijele naše regije članice, na konferenciji je prikazana uloga kohezijske politike u ostvarenju prioriteta EU-a, poboljšanju uvjeta za ulaganje te postizanju teritorijalne, gospodarske i socijalne kohezije.



Pokazali smo da Europski strukturni i investicijski fondovi pridonose europskim prioritetima kao što su migracija, klimatske promjene i rast malih i srednjih poduzeća. Dokazali smo i da se kohezijskom politikom pomaže u stvaranju povoljnih uvjeta za održiva i dugoročna ulaganja.

*Koje je stajalište Konferencije o napretku u pogledu razdoblja financiranja 2014. – 2020.?*

Ulaganje je jedan od prioriteta EU-a, a možda i glavni. Ono je jasan prioritet Junckerove Komisije za razdoblje 2014. – 2020, a konferencija u potpunosti podržava tu viziju. Zbog toga smo se željeli uvjeriti da je kohezijska politika prepoznata kao glavna politika EU-a namijenjena ulaganjima.

Stoga konferencija od predsjednika Junkera i Europske komisije traži da prepoznaju pravi potencijal i snagu regija Europe. Usmjeravamo pogled prema budućnosti i strategiji EU-a za razdoblje nakon 2020. kada se počinje provoditi sljedeći skup politika i programa financiranja.



^ Eleni Marianou, glavna tajnica Konferencije



^ Normunds Popens, zamjenik glavnog direktora za provedbu, Glavna uprava za regionalnu i urbanu politiku, Europska komisija

Pozdravljamo napore usmjerene prema pojednostavnjenju provedbe programa stavljanjem pod zajedničku upravu, osiguravanju dodatnih financijskih sredstava za Inicijativu za zapošljavanje mladih, produljenju razdoblja provedbe inicijative za male i srednje poduzetnike te definiranju integracije migranata prioritetom za ulaganje. To su sve vrlo pozitivni prijedlozi Europske komisije, koji su objavljeni kao dio revizije proračuna EU-a u sredini razdoblja.

### *Koja je vizija konferencije za razdoblje nakon 2020.?*

Projekt EU-a nalazi se u kritičnom trenutku te sada imamo priliku modernizirati kohezijsku politiku na način da postane središte reformiranog EU-a. Naša je vizija budućnosti politike jasna: kohezijska politika nije samo stavljanje na raspolaganje financijskih sredstava; to je politika koja se temelji na Ugovoru o EU-u kojim se ostvaraju prioriteti EU-a na svim teritorijima Europe.

Kao regije imamo dužnost pokazati da se ovom politikom donose brojne druge koristi. Bili smo sretni kada je povjerenica Crețu s nama podijelila svoju viziju tijekom konferencije o proračunu EU-a usmjerenom na rezultate.

### *Na koji će način konferencija pridonijeti pripremi za razdoblje nakon 2020.?*

Imamo nekoliko ideja o tome što treba mijenjati u svrhu modernizacije kohezijske politike. Periferne i pomorske regije koje zastupamo donijele su dokument o stajalištu u kojemu se naglašava da je kohezijska politika ključna za gospodarski rast na svim teritorijima Europe te ju je potrebno osnažiti u svrhu ispunjenja prioriteta EU-a koji se stalno mijenjaju. Politiku treba modernizirati i oblikovati na način da bude u središtu reformirane Europske unije.

Kohezijska politika nije samo blagajna iz koje se vadi novac; njome se premošćuju

regionalne razlike i stvaraju rast i radna mjesta zbog čega je važnija nego ikad. Zahtijevamo od Europske komisije da izradi dugoročnu europsku strategiju za ulaganja, kojom se objedinjuju prednosti kohezijske politike i Europskog fonda za strateška ulaganja.

Isto tako, pozivamo Komisiju da provede velike promjene u cilju pojednostavnjenja politike za korisnice i upravljačka tijela te tražimo uspostavu zajedničkog skupa pravila za svih pet europskih strukturnih i investicijskih fondova. ■

### **SAZNAJTE VIŠE**

<http://www.crpm.org/>



### SMJERNICE U POGLEDU NAJBOLJE PRAKSE O IKT-U



Objavljena je nova brošura kojoj je cilj upravljačkim tijelima i javnim upravama pomoći da učinkovito osmisle i provedu ulaganja u informacijsko-komunikacijske tehnologije (IKT). U vodiču se nalazi zbirka uspješnih projekata iz cijelog EU-a, iz područja kao što su e-uprava, e-zdravlje i e-učenje te širokopojasna infrastruktura i mrežne aplikacije. Cilj je potaknuti upravljačka tijela i javne uprave na unaprjeđenje pristupa, upotrebe i kvalitete IKT-a kako je uređeno dvama *ex-ante* uvjetima za IKT koji su utvrđeni za Tematski cilj 2.

#### SAZNAJTE VIŠE

<http://europa.eu/!Yb39tW>

### NOVI SPORAZUMI O JAMSTVU U OKVIRU INICIJATIVE ZA MALE I SREDNJE PODUZETNIKE U BUGARSKOJ

U okviru programa inicijative za male i srednje poduzetnike u Bugarskoj potpisani su novi sporazumi između Europskog investicijskog fonda (EIF) i financijskih posrednika. Šest mjeseci nakon pokretanja programa potpisano je pet sporazuma s bankama United Bulgarian Bank, Raiffeisenbank Bugarska, UniCredit Bulbank, ProCredit Bank i CIBANK. Očekuje se da će se njima osloboditi financijska sredstva u iznosu od 385 milijuna EUR, namijenjena malim i srednjim poduzetnicima u zemlji. „Bugarska se nalazi u vodećoj skupini država članica koje ostvaruju korist od tog inovativnog programa kohezijske politike, a ti sporazumi konkretno su dokaz da inicijativa za srednje i male poduzetnike daje rezultate”, izjavila je povjerenica za regionalnu politiku Corina Crețu.

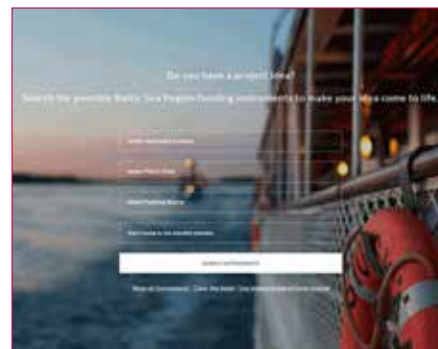
Inicijativa za male i srednje poduzetnike financijski je instrument koji su zajednički osmislile Komisija i Grupa Europske investicijske banke (EIB). Dio je šire inicijative kojom se države članice potiče da udvostruče iznos financijskih sredstava u okviru kohezijske politike, koji je uložen kroz financijske instrumente u skladu s ciljevima Plana ulaganja za Europu. „Nadam se da će se tim novih sporazumima ostale države članice uvjeriti da pristupe inicijativi”, dodala je povjerenica Crețu.

#### SAZNAJTE VIŠE

[http://www.eif.org/what\\_we\\_do/guarantees/sme\\_initiative/smei\\_bulgaria/index.htm](http://www.eif.org/what_we_do/guarantees/sme_initiative/smei_bulgaria/index.htm)

### POKRENUT PORTAL O FINANCIRANJU U BALTIČKOJ REGIJI

Novi alat za pretraživanje mogućnosti financiranja projekata u regiji Baltičkog mora izradili su INTERACT i Švedski institut. Portal o financiranju u baltičkoj regiji sadržava popis više od 300 instrumenata financiranja čime se omogućuje suradnja u regiji Baltičkog mora.



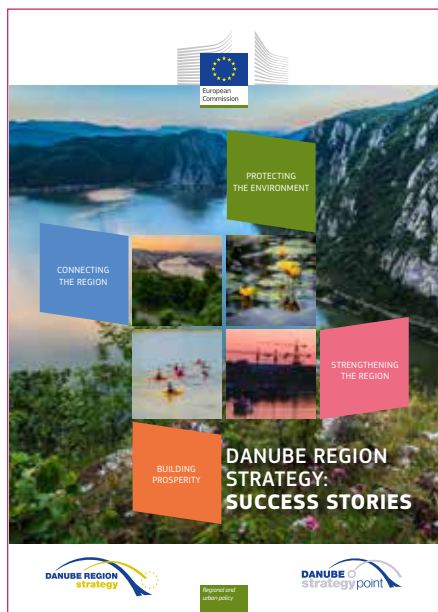
Popis o financiranju u baltičkoj regiji uključuje više od 300 instrumenata financiranja. Njima su obuhvaćeni javni i privatni izvori financiranja iz svih zemalja uz Baltičko more (Njemačka, Poljska, Danska, Švedska, Finska, Estonija, Litva i Latvija), uključujući zemlje izvan EU-a poput Norveške i Rusije. Osim toga, tu su navedeni i programi financiranja za cijeli EU.

Dodana vrijednost ovog portala jest da su na njemu prvi put na engleskom jeziku predstavljeni brojni instrumenti financiranja. Podrobnije informacije dostupne su na izvornom jeziku te na izvornim mrežnim mjestima s podacima o instrumentima.

#### SAZNAJTE VIŠE

<http://funding.balticsea-region.eu/>

## DUNAVSKA REGIJA USREDOTOČUJE SE NA INOVACIJE



Peti godišnji forum Strategije EU-a za dunavsku regiju pod nazivom „Inovativni tokovi: voda, znanje i inovacije u dunavskoj regiji” održan je u razdoblju 3. – 5. studenoga 2016. U Bratislavi. Tijekom uvodne sjednice, dvije plenarne sjednice i šest radionica više od 800 dionika iz cijele regije raspravljalo je o budućim izazovima i prilikama. Vodila se rasprava o iskorištavanju mogućnosti kombiniranja različitih fondova (uključujući privatne fondove) za financiranje projekata; ključnoj ulozi istraživanja i razvoja, osobito pametnoj specijalizaciji; privlačenju mladih istraživača (na primjer, fiskalni poticaji u svrhu sprječavanja odljeva mozгова) te o naporima za razvoj zajedničke strategije za prilagodbu klimatskim promjenama za cijeli riječni sliv.

Kako bi se obilježilo pet godina postojanja strategije, pripremljena je nova brošura kojom se predstavljaju njezina znatna postignuća, a koja postaju sve više očita.

### SAZNAJTE VIŠE

<http://europa.eu/!JM99Nm>

## NAGLASAK NA ČETIRI MAKROREGIONALNE STRATEGIJE

U okviru programa INTERACT objavljena je prva publikacija kojom se obuhvaćaju sve četiri makroregionalne strategije. U dokumentu pod nazivom „Makroregionalne strategije u promjenjivim vremenima – Strategija EU-a za regiju Baltičkog mora, Strategija EU-a za dunavsku regiju, Strategija EU-a za alpsku regiju te Strategija EU-a za jadransku i jonsku regiju na zajedničkom putu prema budućnosti” daje se pregled pitanja koja se odnose na četiri strategije, a cilj mu je upoznati dionike sa strategijama u ostalim makroregijama. Cilj je pomoći olakšati suradnju te aktivnosti ravnopravnih stručnjaka u okviru strategija u budućnosti.

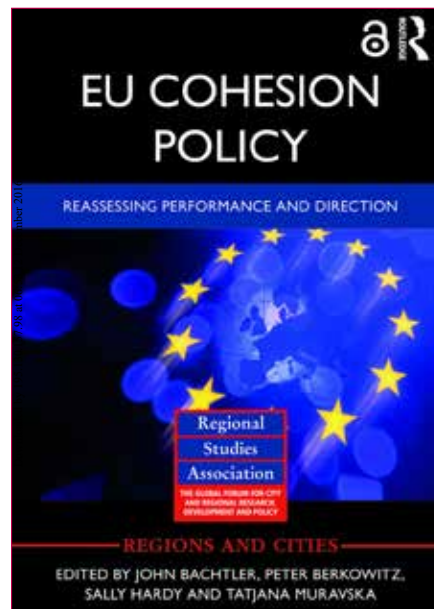


Publikacija sadržava gledišta stručnjaka te zanimljiv kviz za provjeru znanja čitatelja o makroregionalnim strategijama.

### SAZNAJTE VIŠE

<http://europa.eu/!WD86hd>

## KOHEZIJSKA POLITIKA EU-A: PREISPITIVANJE UČINKOVITOSTI I SMJERA



Pri stvaranju ove knjige okupili su se akademici, članovi europskih institucija te donositelji politika na regionalnoj i nacionalnoj razini kako bi preispitali učinkovitost i smjer kretanja kohezijske politike EU-a u kontekstu najznačajnijih reformi politike u jednom naraštaju. Kao odgovor na prethodne kritike djelotvornosti politike, na temelju promjena politike koje su uvedene 2013. Europski strukturni i investicijski fondovi usklađeni su sa strategijom Europa 2020. te su njima uvedene mjere za poboljšanje strateške koherentnosti, učinkovitosti i integritetnog razvoja. Ova je knjiga objavljena u otvorenom pristupu što znači da je dostupna za besplatno preuzimanje.

### SAZNAJTE VIŠE

<http://www.tandfebooks.com/action/showBook?doi=10.4324/9781315401867>

## NOVOSTI [UKRATKO]

### EU ULAŽE U POLJSKU PROMETNU INFRASTRUKTURU

Europska komisija odobrila je tri „velika projekta“ za koje financijska sredstva u iznosu od ukupno 350 milijuna EUR osiguravaju EFRR i Kohezijski fond. Cilj je unaprijediti regionalnu i međunarodnu povezanost te učinkovito organizirati obližnji promet, odnosno promet uzduž baltičko-jadranskog koridora transeuropske prometne mreže(TEN-T).

Prvim projektom, koji će dobiti sredstva u iznosu od 93,5 milijuna EUR iz Kohezijskog fonda, obuhvaćena je izgradnja obilaznice nedaleko grada Radoma u regiji Mazowieckie, na autocesti S7. Cilj je smanjiti prometnu gužvu oko grada uz istodobno osiguravanje brze veze s među-

narodnim cestovnim mrežama. Drugim projektom, kojemu su iz Kohezijskog fonda dodijeljena sredstva u iznosu od 154 milijuna EUR, financiraju se radovi sanacije uzduž autoceste S8 u regijama Mazowieckie i Podlaskie kako bi se olakšao pristup međuregionalnim vezama u cestovnoj mreži TEN-T. Naposljetku, posljednji projekt u vrijednosti od 103,5 milijuna EUR, koji će se financirati sredstvima Europskog fonda za regionalni razvoj, odnosi se na projektiranje i izgradnju dvije obilaznice u regiji Kujawsko-Pomorskie, nedaleko gradova Inowrocławja i Brodnice. Zbog tih će obilaznica biti manja prometna gužva u središtima gradova. ■

#### SAZNAJTE VIŠE

ESI fondovi: <http://europa.eu/!vP47kw>

#### ISPRAVAK

U izdanju časopisa *Panorama 58*, na stranici 41. U članku koji je napisala Marjorie Jouen i koji ima naslov „Osiguravanje buduće političke kohezije nakon 2020.“ u zadnjem se odlomku potkrala pogreška. U tekstu je trebalo pisati: „Kao metodu provedbe regionalnih programa ulaganja neophodno je promicati teritorijalnu suradnju među urbanim i ruralnim dijelovima, obalnim i planinskim područjima i lokalnim tijelima, uz postavljanje specifičnog cilja“, umjesto „Neophodno je promicati teritorijalnu konkurenciju kao metodu ...“.

Iznimno nam je žao zbog pogreške i ispričavamo se zbog bilo kakvog nesporazuma.





# PROGRAM

## 30. – 31. OŽUJKA 2017.

Bruxelles (BE)

### Forum najudaljenijih regija

---

## 26. – 27. LIPNJA 2017

Bruxelles (BE)

### Kohezijski forum

---

## LIPANJ 2017.

Mjesto održavanja treba potvrditi

### Konferencija RIS3

---

## 9. – 12. LISTOPADA 2017.

Bruxelles (BE)

### Europski tjedan regija i gradova

---

## 10. LISTOPADA 2017.

Bruxelles (BE)

### Svečanost dodjele nagrada RegioStars

---

#### PRAVNA OBAVIJEST

Ni Europska komisija ni bilo koja druga osoba koja djeluje u njezino ime nisu odgovorne za moguću upotrebu informacija koje se mogu preuzimati iz ove publikacije i za pogreške koje se mogu pojaviti unatoč pažljivoj pripremi i provjeri.

Ova publikacija nužno ne odražava stajalište ili mišljenje Europske komisije.

Luksemburg: Ured za publikacije Europske unije, 2016.

ISSN 2315-0823

© Europska unija, 2016.

Reproduciranje je dopušteno samo uz navođenje izvora. (\*) Prava za predmetne slike odobrena su samo za upotrebu u časopisu *Panorama* (izdanje 59) te ni u koje druge svrhe; slika se može reproducirati u kontekstu časopisa *Panorama 59* i njegovih jezičnih verzija; slika se ne smije reproducirati u druge svrhe.

Za upotrebu/reprodukciju materijala zaštićenog autorskim pravima treće strane potrebno je dobiti dozvolu nositelja autorskih prava.

Printed in Belgium

Časopis je tiskan na recikliranom papiru na engleskom, francuskom, njemačkom, bugarskom, grčkom, španjolskom, talijanskom, poljskom i rumunjskom jeziku. Dostupan je na 22 jezika na [web](http://ec.europa.eu/regional_policy/hr/information/publications/panorama-magazine/)-mjestu: [http://ec.europa.eu/regional\\_policy/hr/information/publications/panorama-magazine/](http://ec.europa.eu/regional_policy/hr/information/publications/panorama-magazine/)

Sadržaj izdanja dovršen je u prosincu 2016.

---

#### FOTOGRAFIJE (STRANICE):

Naslovna stranica: © iStock, xeni4ka  
Stranica 4.: © Jan Olbrycht URBAN Intergroup  
Stranica 5.: © Joan Clos UN-Habitat  
Stranica 7.: © Europska komisija  
Stranica 10.: © iStock, xeni4ka  
Stranica 11.: © Thinkstock  
Stranice 14., 15.: © Europska komisija  
Stranice 18., 19., 20., 21.: © Europska komisija

Stranica 22.: © ADR Sjeveroistočna Rumunjska / Savez pokrajina Sjeverne Nizozemske  
Stranica 23.: © Upravljačko tijelo za EFRR, Toskana  
Stranice 26., 27.: © Europska komisija  
Stranica 28.: © Europska komisija  
Stranica 29.: © IDA VIB architecture  
Stranica 30.: © Ville de Saint-Dizier, © Nancyclotep

Stranice 31., 32., 34., 35.: © Europska komisija  
Stranica 39.: © iStock, gradyreese  
Stranica 42.: © iStock, MsLightBox, MarTech LNG  
Stranica 44.: © GRNET  
Stranica 45.: © dutchgamegarden  
Stranica 46.: © Konferencija perifernih pomorskih regija  
Stranica 47.: © Europska komisija

## OSTANITE U KONTAKTU



[ec.europa.eu/regional\\_policy](http://ec.europa.eu/regional_policy)  
[cohesiondata.ec.europa.eu](http://cohesiondata.ec.europa.eu)



@EU\_Regional  
 #CohesionPolicy | #ESIFunds



EUinmyRegion



[flickr.com/euregional](http://flickr.com/euregional)



RegioNetwork



[yammer.com/RegioNetwork](http://yammer.com/RegioNetwork)



[ec.europa.eu/commission/2014-2019/cretu\\_en](http://ec.europa.eu/commission/2014-2019/cretu_en)  
 @CorinaCretuEU

Više informacija o ovim događanjima možete pronaći u dijelu Program na *web*-mjestu Inforegio:  
[http://ec.europa.eu/regional\\_policy/hr/newsroom/events/](http://ec.europa.eu/regional_policy/hr/newsroom/events/)



Ured za publikacije

Europska komisija  
 Glavna uprava za regionalnu i urbanu politiku  
 Komunikacije – Ana-Paula Laissy  
 Avenue de Beaulieu 1 – B-1160 Bruxelles  
 E-pošta: [regio-panorama@ec.europa.eu](mailto:regio-panorama@ec.europa.eu)